БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 260 (6695)
ДЕКАБРИИН 12
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО.

Украинска литература СССР-эй арадуудай хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ (1-дэхи нюур).
ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур).
Н. Маханчеев.—Механизаторнуудай олзо доход (1-дэхи нюур).
Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри һайжаруулха (2-дохи нюур).
Эхин парторганизацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ (2-дохи нюур).
И. Горюнов.—Гутал оёгшодой эршэтэ ажал (2-дохи нюур).
АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДҺЭЭ (2-дохи нюур).
П. Конев.—Социалистическэ мүрысөөн парторганизациин үдэр бүриин анхаралда байха ёһотой (2-дохи нюур).
АБАҺАН УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЭ (3-дахи нюур).
ХҮДӨӨДЭ КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺАЙЖАРУУЛАЯ! (3-дахи нюур).
ООН-эй Генеральна Ассамблейн VIII сесси (4-дэхи нюур).
Французска арад франко-советскэ договорой 9 жэлэй ойе тэмдэглэнэ (4-дэхи нюур).
Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ (4-дэхи нюур).

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые анхарал оролдолгоор хүреэлэе

Манай социалистическэ Эхэ оронһой хүдөө ажахыда ойрын хэдэн жэл соо эрид дэбжэлтэ туйлажа, хүн зондо хэрэглэгдэдэг эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг ехээр үйлэдбэрилхэ гэһэн дайшалхы зорилго мүнөө бүхы хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаад байна.

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол, мүн тэрэнэй һүүлээр хүдөө ажахын зарим һалбаринууд тушаа абтаһан парти, правительствын шиидхэбэринүүд дээрэ заагдаһан зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада хэдэ хэдэн шухала хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байха юм. Тэдэнэй нэгэниинь юуб гэхэдэ—МТС-үүд болон колхозуудые мэргэжэл һайнтай кадрнуудаар: инженернүүдээр, механигуудаар, агрономуудаар, зоотехнигүүдээр бэхижүүлгэ мүн болоно.

Урдань промышленностьда болон элдэб эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан хүдөө ажахын хэдэн олон мэргэжэлтэд мүнөө түрэл партиингаа уряагаар МТС-үүд болон колхозуудта ажаллахаар гараһан ба гаража шье байнад. Тэдэнэр хадаа хаа хаанагүй хүндэтэй һайнаар хүлеэгдэжэ, ажабайдалай зохид условёор хангагдаад, творческо ажал хүдэлмэреэ захалба.

Манай Бурят-Монголой колхозууд болон МТС-үүдтэ һүүлэй хоёр һарын туршада хүдөө ажахын табан зуу гаран мэргэжэлтэд ошоод ажаллажа байна. Тэдэнэрэй диилэнхи олониинь бодото ажал дээрээ өөһэдынгөө хүсэ шадалые гамнанагүй, эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, мэргэжэл шадабарияа хүдөө ажахые хүгжөөхэ хүндэтэ хэрэгтэ зорюулна. Жэшээнь, урдань Улан-Удын Ленинэй ордентो паровозо-вагонно заводой ахалагша инженер-конструктор байһан, мүнөө Итанциин МТС-эй главна инженер Н. Слезкин, мүн урдань Улан-Удын мяханай комбинадай техник байһан, мүнөө ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар Саянтын МТС-эй механик Г. Булытов, Закаменай аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагшаар ажаллажа байһан, мүнөө Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой агроном Л. Кудрявцева болон бусад мэргэжэлтэд мэнэ һая манай газетын хуудаһан дээрэ өөһэдынгөө хэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухай, ямар эдэбхи үүсхэл гаргажа байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байгаа.

Зүгөөр, мүнөө үедэ мэргэжэлтэдые шэлэн оложо, хүдөө нютагуудта эльгээхэ талаар манайда хэдэн олон дутуу дунданууд бии. Республикын нилээд олон МТС-үүд, колхозууд мүнөө болотор мэргэжэлтэдээр хүсэд хангагдаагүй байһаар, илангаяа зоотехнигүүд, агрономууд дутана. Мүнөө, хэндэшье мэдээжэ, малажалда тон харюусалгатай саг—малай үбэлжэлгэ ябажа байна. Энэ үедэ зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта тон ехэ туһаламжа хүргэхэ зэргэтэй. Мүн тарянажалдашье харюусалга бага бэшэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө колхозууд үрэһэ хүрэнгэеэ хаажа, сэбэрлэжэ, полинууд дээрээ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ, машина зэмсэгүүдээ заһабарилжа байна бшуу. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые эмхитэй һайнаар, наукын эрилтэнүүдтэй тааралдуулан үнгэргэхын тулада нэн түрүүн мэргэжэлтэд хэрэгтэй.

МТС-үүд болон колхозуудые агрономуудаар, зоотехнигүүдээр хангаха талаар республикын Хүдөө ажахын министерство тусхай даалгабаритай байха юм. Теэд, тус министерство шэлэн ологдоһон ба хүдөөдэ гараһан мэргэжэлтэдэй тоогоор лэ һанаагаа амаруулаад, саашаа өөдтэй юумэ хэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ тон буруу, алдуу өндүү гээшэ гэхэдэ болохо байна.

Хүдөөдэ ажаллахаар гараһан мэргэжэлтэдые саг үргэлжын анхарал оролдолгоор хүреэлхэ, тэдэнэртэ ажабайдалай зохистой услови байгуулха, хүдэлмэридэнь али бүхы туһаламжа үзүүлхэ гэжэ парти эридэг байна. Гэбэшье, манай республикын нэгэ зарим МТС-үүдэй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ эрилтые дүүргэнэгүй, тэдэнэрэй хүтэлбэрилжэ байһан ажахынуудта мэргэжэлтэдэй ошоходонь, тэдэндэ хойрогоор хандана. Жэшээлхэдэ, Иволгын МТС-тэ главна инженерээр хүдэлмэрилхеэр нүхэр Панов, главна зоотехнигээр нүхэр Денисенко гэгшэд эльгээгдэһэн байгаа. МТС-тэ тэдэнэй ошоһоор хэдэн недели үнгэрөө, зүгөөр эдэ мэргэжэлтэд мүнөө болотор байха байраар хангагдаадүй. Мүн Тарбагатайн МТС-тэ ажаллахаар ошоһон механизаторнууд нүхэд Соковиков ба Утеев; Ториин МТС-тэ эльгээгдэһэн механик нүхэр Ересько гэгшэд баһал байха ёһоор байрагүйнүүд дээрэһээ ажалдаа хүсэд ороодүй шахуу. Теэд дээрэ нэрлэгдэһэн МТС-үүдэй директорнууд Ильков, Добриков ба Жарников гэгшэд парти, правительствын заабарииe дүүргэнгүй, һанаа амар, хэнэйшье урда харюусангүй һуужа байха юм. Мэргэжэлтэдтэ иимэ хойрогоор хандадаг эдэ ба эдэ мэтын хүтэлбэрилэгшэд партиин урда харюусаха зэргэтэй. Мүн нютагуудтахи партийна болон советскэ органууд болбол иимэ баримтануудтай эбсэжэ байха ёһогүй.

Гадна, зарим аймагуудһаа ороһон мэдээсэлнүүдэй ёһоор, мэргэжэлтэдые эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, эд бараагаар хангаха талаар ехэхэн дутуунууд үзэгдэнэ. Хүдөө гараһан мэргэжэлтэдэй заримань даб дээрэ өөһэдынгөө бүлэнэрые урдань хүдэлмэрилжэ байһан газарнуудта—городуудта, аймагуудай центрнүүдтэ орхёод МТС, колхозуудта ошоһон байна. Тиимэһээ мэргэжэлтэдэй мүнөө ажаллажа байһан газарнуудта ниитын эдеэ хоол эмхидхэхэ гээшэ тон шухала. Гэбэшье, олонхи ушарнуудта энэ хэмжээ-ябуулта бэелүүлэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Ториин аймагай Бургалтайн МТС-эй механизаторнууд пекарни, столовын үгы дээрэһээ магазинһаа гурил худалдажа абаад, тэрээнээ хилээмэ болгуулхын тула ябадал гаргаха баатай болоно. Энэ хадаа тон таарашагүй хэрэг, иимэ байдалые саашадань тэсэжэ болохогүй.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, аймагуудай партийна ба советскэ органууд, МТС-үүдэй дирекцинүүд, колхозуудай правленинүүд дээрэ заагдаһан бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, партиин уряагаар хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхеэр гараһан мэргэжэлтэдтэ зохид һайн ажабайдалай услови байгуулха уялгатай.

МТС-үүд болон колхозуудта ошоһон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые саг үргэлжын анхарал оролдолгоор хүреэлжэ, тэдэнэй мэргэжэл шадабарииe хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөн дэбжэлгэдэ сүм ашаглаха хэрэгтэй.

Украинска литература СССР-эй арадуудай хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ

Ород ба украин-славянска хоёр арадуудай хэтэ мүнхын эбдэршэгүй хани барисаан тэдэнэй культурна холбоогоор тодорхойлогдоно. Номуудай Бүхэсоюзна палатын мэдээнүүдэй ёһоор, украинска авторнуудай 1600 гаран ном СССР-эй арадуудай олохон хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ, тиражынь хамтадаа 50 миллион экземплярһаа үлүүлнэ.

И. Франкын зохёолнууд 490 дахин Советскэ хэблэлдэ хэблэгдэбэ. Советскэ засагай жэлнүүдтэ Т. Шевченкын номууд 38 хэлэн дээрэ 335 дахин хэблэгдэбэ.

Украинска авторнуудай номууд гансахан союзна республикануудай арадуудай хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ бэшэ, мүн абхаз, башкир, бурят-монгол, марийска, мордовско, осетин, татар, удмуртска, чуваш ба бусад хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэ.

Л. Украинка, М. Коцюбинский, П. Мирный ба Украинын мүнөө үеын бусад олон уранзохёолшодой зохёолнууд олоор тараагдана. В. Василевскаягай «Радуга» гэжэ ном 26 хэлэн дээрэ 52 дахин хэблэгдэһэн, А. Гончарай «Знаменосцы»—25 дахин, Н. Рыбагай «Переяславская рада» ба В. Собкогой «Залог мира»—16 дахин хэблэгдэһэн байна. А. Корнейчугай пьесэнүүд, Мрыльскиин, П. Тычинын, А. Малышкын шүлэгүүд олон дахин хэблэгдээ.

(ТАСС).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Цех алмагдаһан металлаар продукци гаргана

«Борец» гэжэ Московско заводой коллектив жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэнэ. Предприятиин кузнечнэ цех жэлэйнгээ программые болзорһоонь һара шахуу урид дүүргэжэ түрүүлэн ябана.

Д. Антоновой, М. Громовой, А. Алферовэй, Ф. Чудаковой түмэршэ дархашуулай бригаданууд эрхим амжалтануудые туйлаба. Эдэ бригаданууд 11 һарын турша соо тус тустаа жэлэй 2,5 нормо дүүргээ.

Үйлэдбэриин новаторнуудай творческо эдэбхинь металл алмаха талаар туһа хүргэнэ. Түмэршэ дархан Сучок гэгшэ түмэрэй үртэһөөр жэжэхэн детальнуудые бүтээнэ. Сучок 8 тонно шахуу металл алмаа. Түмэршэ дархан Алферов инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэй харилсаатайгаар, хоёр халаалгын орондо нэгэ халаалгаар түмэр детальнуудые штомп хэдэг болоо. Энэнь шэнгэн түлишэ гаргашалгые хоёр дахин багадхаба.

Цех декабриин 4-һөө эхилээд жэлэй эсэс хүрэтэр алмагдаһан металлаар продукци бүтээхэ байна. Алмагдаһан түлишэ хадаа түмэршэ дархашуулай 15 үдэр соо хүдэлмэрилхэдэнь хүрэхэ юм.

(ТАСС).

Эрхим шанартай оёмол зүйлнүүд

Эрэшүүлэй костюм ба үмдэ оёжо гаргадаг Московско № 5 оёдолой фабрикада ажал ехэтэй хүдэлмэрииe механизацилга һайнаар хэгдэнэ. Оёдолой, тэмдэг гаргаха, бүтүү гүрэхэ ба бусад тусхай машинанууд, гарай утюгуудай орондо хүнгэхэн электропрессүүд, хубсаһа хангилдаг машинанууд эндэ тодхогдоо. Багаханаар механизацилагдаһан 400 гаран түхеэрэлгэ тус цехүүдтэ хэрэглэгдэнэ.

Ажал ехэтэй хүдэлмэри механизацилга болбол ажалай бүтээсые 4 процентээр дээшэлүүлбэ, костюм бүхэнэй оёдолдо саг гаргашалгые багадхаба. Хамһабариин ажал хэдэг зарим хүдэлмэрилэгшэдые сүлөөлхэ арга бии болобо. Фабрика 11 һарынгаа түсэбһөө гадуур зургаан мянган костюм, эрэшүүлэй үмдэ оёжо гаргаа. Продукциие нэгэдэхи сортоор гаргаха даалгабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Шэнэ түхэлэй конвейер фабрикада хүдэлмэрилдэг болоо. Тус конвейер түхеэрэлгээ һайнаар хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые 5 процентээр дээшэлүүлхэ арга үгөө.

(ТАСС).

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүхы колхозуудта нэбтэрүүлхэ

КУРГАН, декабриин 9. (ТАСС). Областиин колхозуудта хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэхын түлөө мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэбэ.

Зауральеда олонхидоо бүрхэг харалган хабар болодог юм. Шадринска районой «Заветы Ильича» колхозой полевод, Сталинска шангай лауреат Т. С. Мальцев гэгшэ сагай уларилай ямаршье условинуудые ашагтайгаар хэрэглэхын тулада орой ба эртэ эдеэшэдэг сортын хабар таригдадаг шэниисын үрэһэнэй фонд хаахые дурадхаба. Чашинска, Шадринска, Далматовска, Катайска ба Каргапольско районуудай колхозууд хабарайнгаа тарилгада хоёр сортын үрэһэ хэрэглэжэ, хоёр миллион гаран пүүд эдеэ хоолой орооһо нэмэжэ абаба.

Түрүү ажахынуудай жэшээгээр, областиин бүхы колхозуудта шэниисын районированна сортнуудай хоёр жэлэй болзортой страховой үрэһэнэй фонднууд байгуулагдана. Шэниисые элдэб болзортойгоор тарилга хадаа таряа хуряалгын үедэ түгшүүрилые һуладхаха юм. Колхознигууд ороохото культурануудай шэнэ сортнуудай ашаар үрэһэнэйнгөө фонднуудые ехэдхэбэ. Областиин хойто районуудай колхозуудта «Лютесценс-758» гэжэ эртэ эдеэшэдэг шэниисые тарилгын талмай гурба дахин үргэдхэгдэхэ байна. Т. С. Мальцевай һайжаруулһан энэ сорт гектар бүриһөө 4 центнер ургаса нэмээн үгэнэ.

Колхозууд тарилгынгаа материалнуудые эршэмтэйгээр сэбэрлэжэ байна. Лабораторинуудта тэдэнэй шанарые шалган үзэжэ дүүргэхэеэ байна.

Карело-финскэ ССР-эй дуунай һайндэр

ПЕТРОЗАВОДСК, декабриин 9. (ТАСС). Үсэгэлдэр эндэ Карело-финскэ ССР-эй дуунай һайндэрэй түгэсхэлэй концерт болобо.

Табан үдэрнүүдтэ үргэлжэлһэн һайндэртэ самодеятельностиин мянга гаран дуушад, танцорнууд болон хүгжэмшэд хабаадалсаа. Театрнуудта, клубуудта, Петрозаводскын предприятинуудта, Чална, мүн Соломенное гэжэ тосхонуудта 40 концерт табигдаһан байна. СССР-эй арадуудай дуунууд ба танцанууд гүйсэдхэгдөө. Карело-финскэ композиторнуудай зохёолнууд тэрэшэлэн гүйсэдхэгдэһэн байна. Ведлозерско, Олонецкэ, Сортавальска, Петровско, Сегозерско, Беломорско ба республикын бусад нютагуудай арадай залуу хоорнууд амжалтатайгаар наадаба. Тэдэнэр «На лесной делянке», «Карельская песня о Москве», «Поморская песня о партии» ба бусад олон шэнэ дуунуудые дуулаа. Сегежскэ целлюлозно-саарһанай комбинадай, Петрозаводско хубсаһа оёлгын фабрикын хоорой болон танцевальна коллективүүдэй наадалгань халуунаар угтагдаһан байна.

Хоорой, хүгжэмэй ба танцевальна 500 гаран коллективүүд мүнөө республика дотор хүдэлмэрилнэ, тэдэнэр 12 мянга гаран хүнүүдые нэгэдүүлнэ.

РСФСР-эй спортсменүүдэй үбэлэй сезон

Российска федерациин спортсменүүдэй олон мүрысөөнүүд мүнөө үбэл үнгэргэгдэхэ байна. РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын физическэ культурын ба спортын Главна управлени конькигаар гүйлдэгшэдэй, санашадай, хоккеистнүүдэй 1953—1954 онуудай үбэлэй спортивна мүрысөөнүүдэй календарь баталба.

Волга шадарай городуудай—Сталинград, Куйбышев, Горький, Саратов, Ярославль, Казань болон бусад городуудай конькигаар гүйлдэгшэдэй мүрысөөнүүд январиин хахадаар Саратовта болохо юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ баатарлигаар тэмсэжэ наһа бараһан советскэ элитэ ехэ скороход Анатолий Капчинскиин дурасхаалай шан абахын түлөө наадалга үнгэргэгдэхэ байна.

Эдир санашадай олоор үнгэргэгдэхэ мүрысөөнүүд ехэ һонирхолтой байха юм. Эдэ мүрысөөнүүд городуудта уулзалга хэгдэн эхилэгдэхэ байна. Һүүлээрнь городуудай суглуулагдамал командანууд Ленинград, Горький, Молотов, Красноярск ба Благовещенск городуудта зональна табан мүрысөөндэ хабаадаха юм. РСФСР-эй эдир санашадай мүрысөөнүүдэй финалые Киров городто үнгэргэхөөр хараалагдана.

Хүдөөгэй олон зуугаад мянган физкультурнигууд санын спортоор колхозно залуушуулай Бүхэроссийскэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаха байна. Тэдэнэрэй эгээн мэргэжэл ехэтэй физкультурнигууд Ленинградта үнгэргэгдэхөөр хараалагдаһан түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаха эрхэтэй болохо юм.

Ород хоккейгээр эхэнэрнүүдэй турнир февраль һарада Иваново городто үнгэргэгдэхэнь.

Ород хоккейгээр ба гарьхата хоккейгээр РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхэ ба кубогуудые абаха дүримүүд тэрэшэлэн баталагдаба.

(ТАСС).

Гектарһаа 850 центнер хартаабха

Хүдөө ажахын новаторнуудай дүй дүршэлһөө

Украинска ССР. Житомирско областиин Радомышльска районой Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозой звеньевой Марта Савишна Худолий гэгшын туйлаһан ехэ амжалтанууд КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл соо дурсагдаһан байгаа. Жэл бүри тус звено гектарһаа 600—800 центнер хартаабха хуряана.

М. С. Худолиин звено намарай культурануудһаа сүлөөлэгдэһэн полидо хартаабха таридаг юм. Намарай культурануудые хуряаһанай һүүлээр энэ участок предплужнигтай плүгаар 25 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалагдана.

Хартаабха тарилгын нэгэ гектарта дунда жэшээгээр 50—55 тонно наг шэбхэ ба торф—шэбхын компост, 2—3 центнер минеральна калийна утэгжүүлгэ, 4 центнер суперфосфат, 6—7 центнер үнэһэ оруулагдана.

Тарилгын материалда ехэ анхарал хандуулагдана. Тус колхоздо «сеянец—419», «полесский», «сеянец—328» ба бусад үндэр ургасата сортнууд таригдадаг юм.

Хартаабха тарилга эрхим үрэһөөр хэгдэнэ. Намар хартаабха малтаха үеһөө эхилээд, үрэһэнэй шэлэгдэмэл хартаабха ерэхэ жэлэй тарилгын газарта баригдаһан байра соо хадагалагдана. Тарилга хэхэ үдэр үрэһэндэ бактериальна утэгжүүлгэ—авотоген хэгдэнэ.

1951 онһоо эхилээд хартаабха тарилгын квадратно-гнездовой арга хэрэглэгдэнэ. Хоёр корпустой тракторна плүгаар хартаабха 10 — 12 сантиметр гүнзэгыдэ һуулгагдана.

Колхознигууд тарилгые нарин һайнаар харууһалдаг юм. Звено ряд хоорондын зөөлэрүүлгэ гурба дахин: тиихэдээ, нэгэдэхиинь июниин эхеэр 8—10 сантиметр гүнзэгыдэ, хоёрдохиинь—10 — 12 сантиметр гүнзэгыдэ, гурбадахиинь — хартаабхын сэсэглэхэһээнь урдахана хэдэг байна.

Агротехническэ эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар, тус звено энэ жэлдэ «сеянец—328» гэжэ сортоор таригдаһан участок дээрэ гектарһаа 883 центнер хартаабха, «сеянец—419» гэжэ сортын участок дээрэ гектар бүриһөө 850 центнер хартаабха ургуулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. С. Худолий.

ТАСС-эй фотохронико.

Механизаторнуудай олзо доход

Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Эгэтын МТС-эй механизаторнууд мүнөө жэлэй хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые муу бэшээр дүүргэв. Тэдэнэр үнгэрэгшэ хабартаа полевой хүдэлмэринүүдые ба тарилгые саг соонь, һайн шанартайгаар үнгэргөөд, намартаа үндэр баян ургаса гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаһан байна. Тэрэшэлэн пар ба намарай пар хахалха хүдэлмэринүүдые муу бэшээр үнгэргөө. Энэ жэлдэ хамта дээрээ 884 гектар пар, 365 гектар намарай пар хахалагдаһан байна. Тиигэжэ эндэхи механизаторнууд ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын үндэһэ һуури байгуулаа.

Энэ колхоздо суута тракторист-комбайнер, залуу комсомолец-бригадир Георгий Андреевич Воробьев хүдэлмэрилдэг. Энэ залуу комсомолец МТС соогоо социалистическэ мүрысөөндэ хэдэн жэл түрүүлжэ ябана. Тэрэ бригадаяа шадамараар хүтэлбэрилдэг ба ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг. Тиимэһээ МТС соогоо энэ бригадынхидай хододоо түрүүлжэ ябадагынь дэмы бэшэ юм.

Нүхэр Воробьев өөрөө сезон соо 1283,4 ажалта удэр олоо. Тэрээндээ 44 центнер 45 килограмм таряа болон бусад продуктнуудые, нилээд ехэ мүнгэ абаха болоһон байба. Тиихэдэ тракторист Михаил Туезов 857,5 ажалта удэр оложо, 22 центнерһээ үлүү, И. Князев 657 ажалта удэр оложо, 20 центнерһээ үлүү таряа абаха болоо. Тэрэшэлэн бусадшье трактористнууд ехэ түлөөһэ абажа байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон эндэхи механизаторнууд мүнөө үедэ тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга дээрэ эсэшэгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр заһабарилгын хүдэлмэринүүдые эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, эрхим амжалта туйлана. Жэшээнь, тракторист нүхэр Туезов удэр бүриингөө нормые 120 процент дүүргэнэ. Тракторист Князев болон бусад тэрээнһээ гээгдэнэгүй.

Н. Маханчеев.

Колхоздоо бусана

Оронойнгоо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар советскэ арадай үмэнэ манай түрэл Коммунистическэ партиин табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бодото ажалаараа хабаадалсахын тулада республикын промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан урданай механизаторнууд ба колхознигууд МТС-үүд болон колхозуудтаа хүдэлмэрилхеэр бусажа байна.

Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо урдань колхознигууд байһан 8 хүн бусажа ерээд, ажаллажа байна. Барилгын трестдэ хүдэлмэрилжэ байһан Д. Е. Ринчинов өөрынгөө колхоздо бусажа ерээд, мүнөө тарянажалай бригадираар ажаллана. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадада мүн колхоздоо бусажа ерэһэн урдын колхознигууд нүхэд Хайдапов, Дашиев ба бусад хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ нүхэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабариие саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Гадна, Будажап Бадмаев Советскэ Армиһаа бусажа ерээд, Ждановай нэрэмжэтэ колхоздоо хониной товарна фермые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Мүн Советскэ Армиһаа табигдаһан нүхэд Жигжитов, Дашеев гэгшэд хүдөө ажахын механизациин училищида һуража, трактористнууд болохые хүсөөд, мүнөө тус училищида һуралсажа байна.

Аймагай болон республикын промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта хүдэлмэрилжэ байһан урдын колхознигууд аймагай бусадшье колхозуудта бусажа ерэнэ.

Ф. Попов.

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри hайжаруулха

Баргажанай аймагай партийна конференциhээ

Баргажанай аймагай партийна конференци болобо. Партиин айкомой хүдэлмэри тухай элидхэл айкомой секретарь нүхэр Борисов хээ.

Тоосоото үе соогоо аймагай партийна организаци аймагайнгаа ажахые болон культурые хүгжөөлгэдэхи гээгдэлые гүйсэд усадхажа шадаагүй байhаар гэжэ элидхэлшэ ба конференци дээрэ үгэ хэлэhэн делегадууд тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ эрид хэмжээнүүдые партиин айком, аймгүйсэдком hүүлэй жэлнүүдтэ абаагүй. Энээн дээрэhээ аймагай колхозууд 1953 ондо ороохото культурануудай гектар бүриhөө 2 центнер ургаса хуряаhан байха юм. Мүн хартаабха болон овощиин бага ургаса абтана.

Аймагай колхозууд ниитынгээ малажалые хүгжөөхэ энэ жэлэй гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар дүүргээгүй. Ниитын малай ашаг шэмэ тон бага байhаар. Энэ жэлэй 9 hарын туршада hаамхай үнеэн бүриhөө оройдоо 309 литр hүн hаагдаа. Малай hубайралгые болюулхын түлөө оролдоггүй дээрэhээнь колхозуудта нилээд олон мал hубайрhан байха юм. Энэ оной 9 hарын туршада 100 эхэ малhаа 42,8 тугал, 62 унаган, 41 хурьган абтаhан байна. Эхэ гахай бүриhөө 5,3 поршоонхо абтаа.

Колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Энэ ушарhаа 1953 ондо аймагай колхозууд адуу малдаа хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй. Үбhэ тэжээлэй дутамагhаа боложо, зарим колхозуудай мал ехээр туража байна. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо эбэртэ бодо малайнь 50 шахуу процентнь дундаhаа доошо шадалтай болонхой. Олонхи колхозууд малай үбэлжэлгые бэлэдхэл муутайгаар угтаа.

Куйтунска МТС харьяата колхозуудайнгаа сабшалан hайжаруулха, уhалууриин сетие үргэдхэхэ, колхозуудай ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха талаар өөдтэй юумэ хээгүй байhаар.

Аймагай колхозуудай ажахын гол hалбаринууд иимэ ехэ гээгдэлдэ яахадаа орооб гэхэдэ, партиин айкомой бюро, секретарь нүхэр Борисов колхозуудые болон МТС-ые халирхайгаар хүтэлбэрилдэг, бюрогой гэшүүд колхозуудта ошожо, тэдэнэй ажал хэрэгые гүнзэгыгөөр hонирходоггүй, колхозуудай экономикые hайнаар шэнжэлэн мэдэдэггүй, хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэдэ колхозуудай партийна эхин организацинуудта түшэглэдэггүй, колхознигуудтай хөөрэлдэдэггүй, юрэл яаралтайгаар ябаад бусашадаг байгаа КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараhанhаашье хойшо партиин айком хүтэлбэрилгынгөө методуудые элитээр шэнэдхэн табижа шадаагүй гэжэ делегадууд нүхэд Очиров, Бадмаев, Кириллов гэгшэд шүүмжэлбэ.

Партиин айком партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие ажахын хүдэлмэринүүдтэй таарaлдуулан ябуулжа шадаагүй гэжэ делегадууд нүхэд Васильев, Цибиков ба Эдинг гэгшэд шүүмжэлбэ. Колхозуудай партийна эхин организацинуудай партийна суглаанууд саг болзор соогоо үнгэргэгдэдэггүй, тэдээн дээрэ парторганизациин болон колхозой ажабайдалай шухала шухала асуудалнууд үсөөнөөр хэлсэгдэдэг. Суглаанда хэлсэгдэхэ асуудалнууд яаралтайгаар бэлэдхэгдэдэг, суглаанай баталан абаhан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагдадаггүй байна.

Колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри hулаар табигданхай, тэрэниие культурно-ажаhуудалай талаар хангаха хэрэгтэ анхарал багаар табигдана гэжэ эдэ нүхэд тэмдэглэбэ.

— Манай аймагта идеологическа хүдэлмэри муугаар ябуулагдана,— гэжэ партиин айкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша нүхэр Цыренов хэлэбэ. Юундэб гэхэдэ, партиин айкомой бюро энэ хүдэлмэридэ анхаралаа багаар табидаг дээрэhээнь арад зоной дунда лекци болон элидхэлнүүд тон үсөөнөөр уншагдадаг. Илангаяа культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри hула байна.

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри hайжаруулhанай үндэhөөр аймагайнгаа ажахые ба культурые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалhан тогтоол конференци баталан абаа.

***

Партиин айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой секретарьнуудаар **Н. И. Малыгин, И. Ф. Лисицкий, Ц. Б. Цыбиков** hунгагдаба.

Эхин парторганизацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ

Хойто-Байгалай аймагай партийна конференциhээ

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдээр табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлэн, аймагай партийна организаци аймагайнгаа ажахые ба культурые хүгжөөлгэдэ зарим амжалтануудые туйлаа гэжэ КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Кожевин тоосоото элидхэл соогоо тэмдэглэhэн байна. Аймагай ажахын гол hалбари болоhон загаhанай промышленность жэл ерэхэ тудам үргэдэнэ. Аймагай загаhашад энэ жэлдэ загаhа бариха түсэбөө болзорhоонь урид ноябриин 20 хүрэтэр дүүргээд, түсэбhөө гадуур 2 мянган үлүүтэй центнер загаhа бариа. Тэрэшэлэн гүрэнэй зүгhөө загаhа баридаг бригаданууд амжалтатайгаар хүдэлмэрилhэн байна.

Ангай арhа бэлэдхэхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэhэн байна. Энэ түсэб 1952 ондо 124 процент гүйсэдхэгдөө. Мүнөө жэлэй түсэб мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

Гэхэ зуура, аймагай ажахын гол hалбаринуудые хүтэлбэрилхэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар партиин айкомой хүдэлмэридэ горьтой алдуу дутуунууд гарадаг байгаа.

Загаhа барилга ба ангай арhа бэлэдхэлгэ дээшэлүүлхын түлөө, хүн зоной ажана байдалые улам hайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ аймагай партийна организаци ажалшадые үшөө дутамагаар элсүүлээ гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэhэн делегадууд тэмдэглээ. Аймаг 1952 ондо загаhа бариха түсэбөө дүүргээгүй дээрэhээ 1461 центнер загаhа гүрэндөө дутуу үгэhэн байна. Намар ба үбэлэй үедэ загаhа ехээр барихабди гэжэ загаhашадай дунда гарадаг гээгдэнги hанал бодолые партиин айком ба партийна эхин организацинууд усадхажа шадаагүй. Колхозуудай загаhашад жэл соогоо горьтой сагые миил байжа хосороонo. Консервын завод консервэ гаргаха түсэбөө жэлhээ жэлдэ дүүргэнэгүй.

Партийна эхин организацинуудта партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри hайжаруулха, парторганизацинуудые бэхижүүлхэ, ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай партиин айком, тэрэнэй бюро болон секретарьнууд анхарал багаар табина гэжэ үгэ хэлэгшэд шүүмжэлhэн байна. Гансахан лэ Нижне-Ангарска пристаниин партийна организациие нүхэр Кожевин hайн жэшээ болгожо харуулаа. Теэд энэншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, аймагай олохон эхин парторганизацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Энээн тухай партиин айком мэдэнэгүй гэжэ коммунист нүхэр Волегжанин хэлэhэн байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци hүүлэй үедэ хүдэлмэрээ нилээд hайжаруулаа гэжэ элидхэлшэ заагаа, гэбэшье, үнэндөө энэ партийна организаци мүртэй хүдэлмэри хэдэггүй байна. Тэндэ партийна суглаанууд болодоггүй. Коммунистнуудай политическэ hуралсал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Зарим коммунистнуудынь гэшүүнэйнгээ түлөөhэ гурба hара үлүүтэй саг соо түлэнэгүй.

КПСС-эй айком, тэрэнэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таhаг партийна эхин организацинуудые халирхайгаар, ёhо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ, тэдэндэ бодото туhаламжа үзүүлнэгүй гэжэ нүхэд Кондратьева, Сериков болон бусад шүүмжэлhэн байна. Айкомой хүдэлмэрилэгшэд партийна эхин организацинуудта тон үсөөн ябадаг. Ябахадаа ямар нэгэн мэдээ суглуулаад бусадаг байна. Айком хадаа партийна эхин организацинуудай байдалые тон балараар мэдэдэг юм.

Советскэ ба ажахын органуудые бэхижүүлхын, харюусалгыень дээшэлүүлхын орондо партиин айком тэдэнэй орондо хүдэлмэрилдэг, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри шангадхахын орондо ажахын асуудалнуудые шиидхэлгээр hамаардаг, албадан захирха буруу метод хэрэглэдэг гэжэ делегадууд нүхэд Попков болон Воронин хэлээ.

Аймагай ажахын ба политическэ ажабайдалые хүтэлбэрилгэдэ гараhан алдуу дутуунуудай гол шалтагаануудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, партиин айком хадаа гүйсэдхэлые hулаар хинан шалгана гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдээ.

Идеологическа хүдэлмэриие эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ асуудалнуудта конференциин делегадууд горьтой анхарал хандуулаа.

***

КПСС-эй айкомой пленум боложо, айкомой секретарьнуудаар нүхэд **Г. И. Воронин, А. Ф. Кувшинов** hунгагдаа.

«Модо бэлэдхэлэй промышленностиин гээгдэлые усадхаха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые Улан-Удын «Механлит» заводой коллектив бэелүүлэлсэжэ оронхой. Тус заводто манай республикын ой модоной промышленностиин бүхы предприятинуудай тракторнууд, автомашинанууд ба бусад техникэ заhабарилагдана. Заводой уралан нарижуулагша Г. Л. Линхобоев 1955 оной түсэбөөр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ 10 гаран жэлдэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ехэхэн луй дүршэлтэй боложо, ямаршье чертёжоор деталиин модель hайнаар бүтээнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уралан нарижуулагша нүхэр Линхобоев Селенгинскэ шпалозаводой локомобильда насосой поршениин модель бүтээжэ байна.

М. Миневэй фото.

Гутал оёгшодой эршэтэ ажал

Манай парти ба правительство советскэ хүнүүдэй ажабайдалые улам hайжаруулха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргана. Ойрын хоёр—гурбан жэл соо хүнгэн промышленностиие эрид хүгжөөжэ, ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд товараар элбэгээр хангаха зорилгын табигдаад байхада Кяхтын гуталай фабрикын коллектив үйлэдбэреэ үргэдхэн, республикынгаа ажалшадые hайн шанартай гуталаар гүйсэд хангаха зэргэтэй. Тэдэнэр энэ уялгаяа бэелүүлэн, эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй ботинкануудые, мүн ехэшүүлэй тапочкануудые, сабхинуудые үйлэдбэрилнэ. Фабрикын хүдэлмэрилэгшэд продукциингаа шанарые бүри hайжаруулхын түлөө шангаар тэмсэнэ.

Тус фабрикынхид нёдондо жэлдэ бэлэн продукци үгэхэ даалгабаряа 108 процент дүүргээ hэн. Энэ жэлдэ үшөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Валовой продукци үйлэдбэрилхэ 3-дахи кварталайнгаа түсэбые 146 процент дүүргээ. Мүнөө дүрбэдэхи квартал соо hара бүриинь түсэб саг болзор соогоо дүүргэгдэнэ.

Фабрикын хүтэлбэрилэгшэд продукциингаа шанар hайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүдые абана. Мэргэжэл шалгаха тусхай комисси байгуулагданхай. Энэ комисси хүдэлмэришэн бүхэнэй мэргэжэлые шалгажа разряд олгоно, үйлэдбэриин шэнэ технологидо хүдэлмэришэдые hургана. Комисси гуталнуудые бүхөөр оёхо ба тэдэнэй гоё үнгэтэй, зохид түхэлтэй байха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна.

Хүдэлмэришэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхын тулада техническэ hуралсал эмхидхэгдэнхэй, тиихэдэ зарим хүдэлмэришэд бэеэ даагаад hурана. Энээнэй ашаар голодhо гаргаха ябадал ехээр үсөөрөө.

Фабрикын үйлэдбэриие үргэдхэхэ зорилгоор хэдэн шэнэ түхеэрэлгэнүүд абтахань. Мүнөө цехүүдэй байрануудые үргэдхэхэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа ассортиментые үргэдхэхэ гээшэ шухала хэрэг. Энэ зорилгоор ниишэг гутал оёдог болоо.

Тус предприятиин партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Широтов) социалистическэ мүрысөө hайнаар эмхидхэнэ. Цехүүдэй коллективүүд, мүн хүдэлмэришэд хоорондоо мүрысэн хүдэлмэрилнэ. Абтаhан уялгануудай дүүргэлгэ, мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагдажа, хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин суглаан дээрэ табигдадаг, мүрысөөнэй түрүүшүүл Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг байна. Оёдолой цехын гуталшад нүхэд Бальчиндоржиева, Цыдыпов, Жигжитова, Сутельев болон бусад hара бүхэндэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэнэ, нэгэдэхи сортын гуталнуудые оёно.

Иигэжэ, Кяхтын гуталшад «үргэн хэрэглэлэй промышленна эд товарай үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ ба тэрэнэй шанарые hайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

И. Горюнов.

Хүндэтэй болоhон врач

Бичурын аймагай Заганай больницые даагшаар врач А. Фролова 1949 онhоо хойшо ажаллана. Тэрэ хадаа хүн зоной элүүр энхэ байхын түлөө бүхы анхарал оролдолгоёо гаргана. Гадна, hургуулида, колхозуудта хөөрэлдөө үнгэргэнэ, лекци уншана, недели бүхэндэ айлнуудаар ябажа ариг сэбэрые шалгана. Нүхэр Фроловагай үүсхэлээр 20 койкотой шэнэ больница баригдаа.

hаяхан нүхэр Фролова Шэбэртын долоон жэлэй hургуулида «Нюдые трахомоhоо хайшан гэжэ аршалхаб» гэhэн темээр лекци уншаа. hурагшад hонирхоhон асуудалнуудтаа лекторhээ тодорхой харюу абаhан, hайн лекци уншаhандань баясхалан хүргэhэн байна.

В. Шагжиев.

Аймагай газетэнүүдhээ

Шефтэ колхоздоо

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолдо харюу болгон, аймагай промкомбинадай коллектив Калининай нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаhан юм. Теэд энэ коллектив колхоздо парниково 10 рама, овощиин рассада тариха горшоогхонуудые хэдэг тусгаар станок хэхэ, хүдөө ажахын зэр зэмсэгүүдые заhабарилжа үгэхэ гэжэ шиидэhэн байна.

Мүнөө комбинадай мастернууд горшоогхонуудые хэхэ заводской станогой конструкцитай танилсажа байна. Мүн комбинадай мэргэжэлтэ дархан нүхэр Стахеев транспортна зэр зэмсэг заhахаар колхоз эльгээгдэнхэй.

Овощной рассада тариха горшоогхонуудые хэхэ станок бусадшье колхозуудай захилаар бүтээжэ үгэхөөр тус промкомбинат хараална.

«Красный Баунт», Баунт.

Мүнгэн аванс

Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ мүнгэн аванс үгэбэ. Ниитын ажахыда үнэн зүрхэнhөө оролдон хүдэлмэрилhэн түрүү колхознигууд нилээд ехэ мүнгэ абаа. Жэшээлхэдэ, хонишон Ц. Дамбаева 1000 түхэриг, hаалишан С. Рахматуллина, малшан Д. Доржиев гэгшэд 700—700 түхэриг абаhан байна.

Хамта дээрээ колхоз 30 мянган түхэригэй аванс колхознигуудта үгөө.

«Знамя Ленина», Кяхта.

Түрүүшын дүнгүүд

Яруунын мяханай совхоз мяха-hүнэй совхоз болохотоёгоо сасуу, октябрь hараhаа эхилэн, үнеэдээ hаажа эхилбэ. Энээнhээ урда тон ехэ hүнэй hаагдангүй миин хосордог байhые түрүүшын дүнгүүд харуулба.

Нэгэ hара соо дунда жэшээгээр совхоз hаамхай үнеэн бүриhөө 95 литр hү hааhан байна. Энэ тооё жэлэй показательда оруулан бодоходо үнеэн бүхэн 1100—1200 литр hү үгэхэ болоно. Ерэхэ 1954 ондо совхоздо 700 шахуу үнеэд hаагдаха байна. Мүнөө тэдэ үнеэд тусхай гүүртэнүүд болгогдон илгаадажа байна. Гүүртэнүүдтэ тугал эхэhээ hалгагдан тэнжээгдэхэ, үнеэд шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангагдаха юм. Тиимэhээ үнеэн бүриhөө 1800—2000 литр hүн hаагдахаар хараалагдана.

«Сталинец», Ярууна.

Үндэр ургасын түлөө

Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряахын түлөө аймагай олонхи колхозууд үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые муу бэшээр үнгэргэжэ байна. «Заветы Ильича», «Путь к коммунизму», Чкаловай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд полинуудтаа наг шэбхэ гаргажа эхилээ. «Заветы Ильича» колхоз 300 тонно наг шэбхэ полидоо гарганхай.

Наг шэбхэ полинуудта гаргахаhаа гадна, колхозууд үнэhэ, шубуунай аргал гэхэ мэтэ нютагай үтэгжүүлгэнүүдые суглуулжа эхилээ. Жэшээлхэдэ, Турунтаевска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 20 тонно үнэhэ суглуулаа.

«Знамя Победы», Прибайкальск.

Социалистическэ мүрысөөн парторганизациин үдэр бүриин анхаралда байха ёhотой

Ниитынгээ ажахын бүхы hалбаринуудые улам саашадань хүгжөөхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр үйлэдбэрилхэ зорилгоор манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци колхознигуудайнгаа дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй уряагай республиканска газетэнүүдтэ толилогдоhоной hүүлээр, манай партийна эхин организациин бюро энэ асуудалые нэн түрүүн бюрогойнгоо заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, колхозойнгоо бригаданууд болон фермэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. hүүлээрнь, энэ асуудал бригадануудай, фермэнүүдэй үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ жэлдэ сагай уларилай хэды муу байбашье, манай колхоз ороохото культурануудай муу бэшэ ургаса абаhан байна. Дунда жэшээгээр гектар бүриhөө 12 центнер ороохото культурануудай ургаса хуряажа абаhан байнабди.

Теэд, энэ амжалтаараа hанаагаа амархагүй байhамнай элитэ. Тиимэhээ таряанажалай болон огородно бригадынхид ерэхэ жэлдэ үшөө рилгоор дэшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абаhан байна.

1954 ондо ороохото культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, дунда жэшээгээр гектар бүриhөө шэниисын 14 центнер, овёсой 15 центнер ургаса хуряаха зорилготойбди. hайнаар элдүүрилhэн газарта таряагаа хэрээhэлүүлэн таряад, ургасын хойноhоо эрхимээр харууhалаа хадаа иимэ ургаса абажа шадахабди.

Ерэхэ жэлдэ овощь тариха талмайе 40 гектар хүрэтэр, хартаабхын талмайе 78 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ, дунда жэшээгээр гектар бүриhөө капустын 250 центнер, помидорой 150 центнер, хартаабхын 250 центнер ургаса хуряаха уялга абаабди.

Ороохото, овощной культурануудай үндэр ургаса туйлахын тулада поли дээрэ агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые hайнаар үнгэргэхэ, тиихэдээ 1600 тонно наг шэбхэ гаргаха, 900 гектар га газарта саhа тогтоохо гэхэ мэтые хараалhан байнабди.

Ерэхэ жэлдэ ороохото болон овощной культурануудай элбэг баян ургаса ургуулхын түлөө манай колхозой гэшүүд мүнөөнhөө тэмсэжэ эхилээ.

Үрэhэнэй ба страховой фонднуудынгаа хүрэнгээ сэбэрлэжэ дүүргэхэсээ байнабди. Мүн таряанай поли дээрэ саhа тогтоохо даалгабаряа дүүргээбди. Үнэhэ, шубуунай аргал суглуулжа, поли дээрэ наг шэбхэ гаргажа байнабди.

Тиин уялгануудай абтаhанай hүүлээр тэдэнэр хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байнаб гэжэ партийна организаци ходоодоо hонирхожо байдаг. Таряанажалай бригадануудай мүрысөөнэй дүнгүүдые табан хоног соогоо нэгэ удаа, малажалай фермэнүүдэй мүрысөөнэй дүнгүүдые hарадаа нэгэ удаа гаргажа байха гэжэ шиидэhэн байнабди. Мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа байхын тулада 7 хүнhөө нэгэ комисси эмхидхэгдэhэн байгаа. Мүрысөөнэй дүнгүүд табан хоног соогоо нэгэ удаа гаргагдажа, таряанажалай бригадануудай үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, түрүүлhэн бригадада колхозой правлениин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг. Ноябриин 25-най мэдээнэй ёhоор, нүхэр Муравьев бригадиртай № 2 бригада мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн колхозоймнай малшад ерэхэ жэлдэ ниитынгээ адуу малые улам олошоруулха, ашаг шэмыень эриг дээшэлүүлхэ уялгануудые

Жэшээлхэдэ, ерэхэ жэлдэ үнеэдэйнгээ тооё 670 болгохо, hаамхай үнеэн бүриhөө 1150 литр hү hааха, нарин ба нарибтар ноохотой хонин бүриhөө 3,7—5 килограмм хүрэтэр ноохо хайшалха, 100 эхэ хонинhоо 105 хурьга абаха уялга малшаднай абаhан байна.

Гадна, 1954 ондо ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тулада сабшалангай газарые hайжаруулха, гектар бүхэнhөө 12 центнерhээ доошо бэшэ үбhэ хуряаха, зелёнко тариха талмайе 300 га хүрэтэр үргэдхэхэ зорилготойбди. Мүн адуу малаа типовой дулаан байраар гүйсэд хангаха байнабди.

Социалистическэ уялгануудайнгаа бүхы пунктнуудые дүүргэхын тулада колхозоймнай малажалай хүдэлмэрилэгшэд хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллажа байна. Ниитынгээ мал үсхэбэрилхэ энэ жэлэйнгээ түсэб манай колхоз бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэhэн байна. Жэшээлхэдэ, гүрэнэй түсэб эбэртэ бодо малаар 100,8 процент, адуу морёор 113 процент, хонёор 125 процент дүүргэгдээ. hүнэй-товарна № 2 фермын эрхим hаалишад комсомолканууд: Мария Орлова энэ жэлэй 11 hарын туршада hаамхай үнеэн бүриhөө 1200 литр, Степанида Орлова 1155 литр, Евдокия Смирнова 1160 литр hү hаагаа. Эдэнэй хаража байhан үнеэд тобир тарганаар ондо орожо байна. Фермэнүүд хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдадаг юм. Ноябрь hарын дүн гаргахада нүхэр Орловой даажа байhан № 2 МТФ мүрысөөндэ түрүүлжэ, парторганизациин ба колхозой правлениин Улаан туг абаhан байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые бригаданууд болон фермэнүүдэй үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, хүдэлмэриингөө дутуу дундануудые хаhа саг соонь элирүүлдэг, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые абадаг байнабди. Гадна, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан бригада гү, али фермэ показателиин доскада бэшэгдэдэг юм. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ханын газетэдэ харуулдаг, хүдэлмэридөө муугаар хандадаг колхознигуудые шүүмжэлдэгбди.

Абаhан социалистическэ уялгануудаа манай колхозой гэшүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна организаци ехэ анхарал хандуулдаг. Малшадай ба таряанажалай бригадануудай гэшүүдэй дунда сельскэ лекториин элидхэлшэдэй хүсөөр политическэ болон хүдөө ажахын темэнүүдээр лекци болон элидхэлнүүд хэгдэдэг. «Хабарай тарилгада hайнаар бэлэдхэхэ», «КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ программа мүн» гэhэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд hүүлэй үедэ уншагдаhан байна.

Гадна, колхозой гэшүүдэй социалистическэ уялгануудые абаhанай циин бюро агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха ойрын зорилгонууд тухай тэдэндэ хэлэжэ үгэhэн байна. Социалистическэ уялгынгаа условиие агитатор бүхэндэ үгэhэн байнабди. Агитаторнууд даалгагдаhан участогуудта гаража, хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ талаар партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор хараалагдаhан зорилгонуудые, үргэн ниитэ колхознигуудта тайлбарилна. Мүн газетын hонинуудые уншажа үгэдэг, элдэб темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг юм. hүүлэй үедэ агитаторнууд хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгатай колхознигуудые танилсуулаа.

Гадна, манай партийна организаци бригаданууд болон фермэнүүдэй социалистическэ уялгануудаа хэр зэргээр дүүргэжэ байhые хинан шалгажа байдаг. Партийна суглаан болон бюрогой заседани дээрэ бригада болон фермэнүүдэй социалистическэ уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байhан тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, тэдэнэй хүдэлмэриин дутуу дундануудые хаhа саг соонь элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые дары абадаг байнабди.

Манай колхозой гэшүүд абаhан социалистическэ уялгануудаа нигэжэ бэелүүлжэ байна.

П. КОНЕВ, Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин

Читын областьтой социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэе!

АБАҺАН УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЭ

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгануудые Бичурын аймагай колхозникууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд халуунаар угтажа, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, өөһэдөө дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа юм. Тэрэ гэһээр хоёр һара болоод байна.

Энэ үе соо Бичурын аймагай түрүү колхозууд ба МТС-үүд абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө оролдон, муу бэшэ амжалтануудые туйлажа байна.

Жэшээлхэдэ, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд абаһан уялгануудаа бэелүүлжэ, түсэбһөө ёһоор 385 центнер үрэһэ хаагаад, тэрэнэйгээ хахадһаа олоо үлүүе сэбэрлэһэн байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэй тооһон байха юм.

Ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, ороохо болон техническэ культуранудай арга баян ургаса хуряаха зорилгоор Ждановай нэрэмжэтэ колхоз тарианай ба сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ гаргажа байна. Мүнөө тарианай поли дээрэ 176 тонно, сабшалангай газар дээрэ 36 тонно наг шэбхэ гаргагдаад байна. Мүн 60 центнер шубуунай аргал, 10 центнер үнэһэн суглуулагданхай. Тарианай газар дээрэ саһа тогтоолхо зорилгоор 50 гектар газарта халханууд табигдаа.

Ерэхэ жэлдэ колхоз хартаабха тариха талмайе 32 гектараар, ногоо тариха талмайе 10 гектараар дэлгэрүүлхэ юм. Мүнөө ерэходо бригадын хүдэлмэрилэгшэд парникова рамануудые хэхэ хүдэлмэридэ бэлэн байна.

Мүн энэ жэлдэ Баруун-Хаяа гэжэ газарта 1000 толгой хонидой байха байра баригдаад, ашаглагдажа эхилээ. Гадна, 1000 толгой шубуунай байха байра баригдаа. 1954 ондо ниитынгээ адуу малые дулаан байраар хангахын тулада нёдондоһоохидо орходоо ургагдаһан модо бэлэдхэжэ эхилээ. Баригдаһан модо бэлэдхэхын тула 16 хүн гаража, 250 кубометр модо отолоод, 150 кубометрыень зөөһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолоор хүдөө ажахын урда табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын тула Ждановай нэрэмжэтэ колхоз нёдондоһоохидо ороходоо малайнгаа үбэлжэлгэдэ эртээнээ бэлэдхэжэ эхилһэн байгаа. Малажалай фермэнүүд малайнгаа байрануудые хаһа саг соонь дулаалһан ба сэбэрлэһэн байна. Фермэ бүхэндэ таһалагдаһан үбһэнэй 80 процентнь фермэнүүдэй газаа харагдаа. Малнуудые һайнаар харуулһалга ба зүбөөр эдеэлүүлгэ, һалалга эмхидхэгдэнхэй. Бичурын МТС энэ колхоздо кормозапарникуудые заһабарилжа үгэһэн байгаа. Малда тэжээл һайнаар бэлэдхэгдэжэ үгтэнэ.

Нүхэр Сафроновой даажа байһан хониной-товарна № 1 фермэ үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Энэ фермэ 2050 толгой хонитой юм. Хонидто тэжээлынь һайнаар бэлэдхэгдэжэ үгтэдэг, мүн тэндэ тэжээлэй дабһан, улаан шабар, модоной хөө гэхэ мэтын минеральна нэмэлтэ тэжээл үгтэдэг. Энэ фермэ тул абалгада эрхимээр бэлэдхэнхэй. Хурьгадай байха байранууд бэлэдхэгдэнхэй. Мүнөө тул абалга эхилжэ байна.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараһанай һүүлээр залуу колхозник Андрей Сафонов хони үсхэбэрилгэ дээрэ хүдэлмэрилхые хүсэһэн байна. Тэрэнэй эрмэлзэлгые хангажа, колхозой правлени болон партиина эхин организаци Андрей Сафоновые хониной-товарна № 1 фермэдэ хонишоноор эльгээһэн байгаа. Нүхэр Сафоновой фермэдэ ерэхэдэ тэндэ кормушка үгы байгаа. Тэрэ хадаа хонидоо адуулжа ерэһэнэй һүүлээр кормушка дархалжа, 14 метр утатай кормушка хэһэн байна. Тэрэнэй жэшээгээр бусад гүүртын хонишод кормушкануудые дархалжа эхилһэн байна. Хонишод Семьян Измайлов, Петр Сафонов гэгшэд мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэд.

Коммунист Доржи Юмовэй даажа байһан № 2 МТФ-гэй һаалишад һайнаар ажаллана. Тэдэнэр һаамхай үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һаахые орондо энэ жэлэй 11 һарын туршада 1300 литр һааһан байна.

Мүнөө колхозой үхэр-товарна фермэнхид тугалнуудые түлигдэлгүй байрада байлгажа түлжүүлхын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна.

Колхозой правлени, партиина эхин организаци малшадта ажахуудалай зохистой услови байгуулжа эрхэтэ анхарал хандуулна. Малай фермэнүүд болон гүүртэнүүдтэ улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй. Нүүдэл библиотекэнүүд, радиотоконоо бии болгогдоной. Мүн харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Тарианажалай бригадануудта, малажалай фермэнүүдтэ агитацион-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдадаг, агитаторнууд элдэб темээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг, газетын һонинуудые уншажа үгэдэг юм. Малажалай фермэнүүд болон гүүртэнүүд дээрэ 20 гаран коммунистнууд хүдэлмэрилнэ.

Гэхэ зуура, абаһан социалистическэ уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ үшөө дутуу дундануд бии байһаар. Мүнөө болотор түс колхоздо агротехническэ һуралсал эмхидхэгдээгүй. Трактористнуудай курсада 7 хүниие эльгээхэ ёһотой аад, нэгэшье хүниие эльгээгээгүй байна. Мүн огородно культуранудай үндэр баян ургаса абахын тулада бэлэдхэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

М. Фалилеев.

Хүршэтэеэ мүрысэжэ байнабди

Һаяхан манай МТС-эй механизаторнууд, мэргэжэлтэд ба албахаагшадай хамтын суглаан боложо, Хориин машинно-тракторна станциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллективэй уялгые зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ МТС-эй коллектив бидэниие социалистическэ мүрысөөндэ уриһан байгаа. Манай МТС-эй механизаторнууд ба мэргэжэлтэд тэрэ уряаень халуунаар угтажа, харьяата колхозуудайнгаа хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхын түлөө мүрысөөндэ оролсохо гэжэ шиидэһэн байна.

Манай механизаторнууд трактор ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые амжалтатайгаар, һайн шанартайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Тракторнуудай заһабарилгые 1954 оной февралиин 23 болотор гэхэ гү, Советскэ Армиин һайндэр болотор, үбһэ хуряалгын машинануудай заһабарилгые майн 1 болотор, таряа хуряалгын машинануудай заһабарилгые июниин 1 болотор дүүргэхэ гэжэ уялганууд соогоо бэшэһэн байна. Тэрэшэлэн заһабарилга дээрэ узловой метод хэрэглэн, тракторнуудые заһабарилгын өөрынь үние 5 процент доошолуулха гэжэ шиидэһэн байнабди.

№ 1 тракторна бригадын бригадир Доржо Цыренов суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, «Хориин МТС-эй коллективэй уряае манай бригада халуунаар дэмжэжэ, 1954 ондо условно трактор бүхэнөөрөө 550 гектар хүрэтэр газар элдүүрилхэ, орооһото культурануудай га бүриһөө 12 центнер ургаса хуряаха ба 5 процент горючи арьбалха гэһэн уялга абана» гэжэ мэдүүлээ. № 7 тракторна бригадын бригадир Доржо Баранзаев 1954 ондо орооһото культурануудай га бүриһөө 12 центнер таряа хуряаха, условно трактор бүхэнөөрөө 530 гектар хүрэтэр газар элдүүрилхэ уялга абаа. № 1 бригадын трактористнууд Ц. Жамьянов, Ц. Шимешиков гэгшэд ДТ—54 трактораар 1500 гектар гэхэ гү, туд бүридөө 750 гектар газар элдүүрилхэ, 7 процент горючи ба тоһодохо материал арьбалха уялга абаба.

Манай МТС-эй механизаторнууд иимэ уялгануудые абаһанай һүүлээр, тэрэнээ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ оробо. Олон хүдэлмэришэд ба механизаторнууд ажалайнгаа нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ, хүдэлмэридөө голодһо гарганагүй. Жэшээнь, токарь Дмитрий Кожевников үдэр бүриингөө даалгабариие 150—225 процент, токарь Леонид Черников 130—225 процент дүүргэнэ. Түмэршэ дархашуул Ц. Батуев, Б. Дергунов үдэрэйнгөө даалгабариие 180-һаа 300 процент хүрэтэр дүүргэжэ байна. Механизаторнууд Самуил Казазаев, Владимир Поршаков гэгшэд № 14 узелда хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 100—200 процент дүүргэдэг байха юм. Слесарь Александр Машанов магнито ба карбюраторай заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, нормоёо саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Манай МТС-эй механизаторнууд Хориин МТС-эй механизаторнуудай уряае халуунаар хүлеэн абаад, мүрысөөндэ түрүүлхээр зорилжонхой.

П. Мишинский, Үдын МТС-эй главна агроном.

Манай механизаторнуудай оролдосото ажал

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай уряагаар республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, манай МТС-эй механизаторнууд трактор ба хүдөө ажахын прицепной машинануудые заһабарилха түсэбөө Советскэ Армиин 36 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялга абаһан байна. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула бидэнэр машинно-тракторна паркаа түрүү, поточно-узловой методээр заһабарилжа эхилбэбди. Заһабарилгын 29 узел эмхидхэгдэжэ, тэндэ 35 хүн хүдэлмэрилнэ. Узелнуудые коммунистнууд—тракторна бригадануудай бригадирнууд ба мэргэжэлтэй трактористнууд хүтэлбэрилнэ. Заһабарилга дээрэ узловой метод хэрэглэлгэ хадаа 50 процент механизаторнуудые заһабарилгын хүдэлмэриһөө сүлөөлхэ арга бидэндэ олгоо. Тэдэ механизаторнууд мүнөө «Улаан Оронго» колхозой малажалай фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй процессүүдые механизацилха талаар монтажна хүдэлмэринүүдые, МТС-тээ барилгын хүдэлмэринүүдые ба «Улаан Оронго», «Коммунизм» колхозуудта тэжээл хэршэхэ, бутаруулха хүдэлмэринүүдые хэжэ байна.

Мастерской соо заһабарилгын хүдэлмэринүүд амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Тракторнуудые заһабарилха IV кварталай түсэб декабриин 3 болотор 59 процент, плугуудые—92, сеялкэнүүдые—100, культиваторнуудые — 200, лущильнигуудые заһабарилха түсэб — 100 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Түрүү механизаторнууд үдэр бүриингөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Моторнуудые заһабарилха узелда хүдэлмэрилдэг механизаторнууд Б. Тулбуреев, Д. Батуев гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 130 — 140 процент дүүргэжэ байна. Мүн ходовой частьнуудые заһабарилгын узелһаа механизаторнууд М. Арьяев, Г. Цыремпилов гэгшэд нормоёо 150—170 процент дүүргэнэ. Н. Дёминой даадаг задалалгын узел, Гомбоцыреновэй даадаг блогой головконуудай узел болон бусад һайнаар хүдэлмэрилнэ.

И. Усатенко, Саянтын МТС-эй МТМ-е даагша.

Манай республикын столица Улан-Удэдэ ажалшадай ажаһууха гэрнүүд улам олоор баригдана. Гансахан «Динамо» стадионой дэргэдэ найман ба арбан хоёр квартиратай 5 гэр баригдаад, 6 -дахинь баригдажа байна. Октябриин 36-дахи ойн урда тээ эдэ гэрнүүдтэ ажалшад орожо, һайндэрлэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус гэрнүүд Куйбышевай нэрэмжэтэ үйлсэһөө харагдана.

А. Мантаевай фото.

Хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулая!

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгые хүндэтэйгөөр хүлеэн абаабди

Байкало-Кударын аймагай Культурын байшангай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин кружогто мүнөө драматическа, хоровой болон арадай инструментнүүдэй оркестрын секцинүүд хүдэлмэрилнэ. Драматическа секцидэнь мүнөө 18 хүн, хоровой секцидэнь 35 хүн хабаададаг. Арадай инструментнүүдэй оркестртэ мүн лэ арба гаран хүнүүд хабаадалсадаг юм.

Кружогто хабаадагшад түсэбэй ёһоор ажаллана. Түсэбнай һара бүри зохёогдожо, клубай совет дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг юм.

Зундаа үбһэ хуряалгын ба таряа хуряалгын үедэ уранһайханай самодеятельностиин кружогойхидһоо эмхидхэгдэһэн агитбригада Маленковой, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудаар, Красный Яр тосхоноор ябажа, концертнүүдые харуулһан байгаа.

Драматическа кружогто хабаадагшад мүнөө хэдэ хэдэн зүжэгүүдые, мүн хэдэн сценариһаа отрывогуудые бэлдэжэ байна. Тэдэ сценаринуудайнь тоодо «Василий Бортниковой бусажа ерэлгэ», «Эдэнэр Эхэ оронтой юм» болон бусад ороно. Хоровой кружок саг үргэлжэ хүдэлмэрилнэ.

Кружогоймнай хүдэлмэридэ аймагай албахаагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эмхидхэлэй хүдэлмэридэ ВЛКСМ-эй аймагай комитет, тэрэшэлэн КПСС-эй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг мүн лэ ехэ туһа хүргэнэ.

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые манай аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэд хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад, хүдэлмэреэ бүри һайжаруулха гэжэ шиидэнхэй. Тэрэ тоодо бидэнэршье һайнаар хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидээбди.

Г. Гончикова,
Байкало-Кударын аймагай Культурын байшангай уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ.

Хүдөөгэй библиотекэдэ

Бичурын аймагай «Коммунизм» колхозой хүдөөгэй библиотекэ һайнаар хүдэлмэрилдэг библиотекэнүүдэй тоодо ородог юм. Библиотекые даагша коммунист нүхэр Ш. Улзытуев ажалшадай культурна эрилтые хангаха хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргана. Тэрэ хадаа номой удхашанар тухай колхозникуудай дунда хөөрэлдөө болон вечернүүдые үнгэргэнэ.

Библиотекын иигэжэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар уншагшадай тоо саг үргэлжэ олошорно. Гансахан ноябрь һара соо уншагшадынь 140 хүнөөр олошороо. Уншагшад үдэшэлэн ажалайнгаа һүүлээр библиотекэдэ ерэжэ, шэнэ газетэ, журналнуудые уншахаһаа гадна, һони һонин номуудые абажа уншадаг юм.

63 наһатай колхозник М. Шомполов Хоца Намсараевай «Үүрэй толон», Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» болон бусад хэдэ хэдэн номуудые библиотекэһээ абажа уншаа. Тэрэшэлэн колхозникууд Г. Дагбаев, Г. Доржиев, С. Базарова, Ц. Доржиев, Б. Дугаров болон бусад эдэбхитэй уншагшад болонхой.

Уншагшадай олошорхотой хамта мүн номойшье фонд баяжана. Октябрь, ноябрь һарануудта библиотекэдэ 3 мянга шахуу түхэригэй ном худалдан абтагдаа.

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгые аймагай культурын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэл адли библиотекые даагша нүхэр Улзытуев хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад, хүдэлмэреэ саашадань бүри һайжаруулхын түлөө тэмсэжэ байна.

Б. Намдыков.

Олон мэргэжэлтэй механизатор

Хориин МТС-эй комбайнер Иф Михайлович Зайцев «Коммунар» комбайнаар 6 жэлдэ, «Сталинец — 6» комбайнаар 2 жэлдэ ажаллаа. Тиихэдээ сезон соогоо 620 гектар хүрэтэр таряа хуряаһан, 5000 гаран центнер хүрэтэр ороохо сохиһон байха юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ 400 гектар таряа хуряаха уялга абаһан аад, 520 гектар хуряаһан, 10 процент горючи ба түрхихэ материал алмаһан, комбайнаа техническэ талаар һайн байдалда МТС-тэ тушааһан байгаа. Тиигэжэ оролдосото ажалайнгаа түлөө нүхэр Зайцев гушаад центнер таряа, дүрбэ мянгаад түхэриг мүнгэ абаа һэн. Зүгөөр Иф Михайлович гансал талын корабль жолоодожо шадаха гэжэ бү һанагты. Наһар-үбэлэй заһабарилгын үедэ Иф Михайловичын үшөө слесареэр, али түмэршэ дарханаар хүдэлэ байханиь хододоо харагдадаг.

Советскэ Союзай Коммунистическа партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Иф Михайлович энэ жэлэй таряа хуряалгын сезониие хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргөө. Таряа хуряалгын эхилхэһээ урид Иф Михайлович «Сталинец—6» комбайнаар 500 га таряа хуряаха гэһэн уялга абаад, МТС-эй түрүү комбайнер Иван Андреевич Сергеевые мүрысөөндэ уриһан байгаа. Солото комбайнерай абаһан уялга, хэлэһэн үгэ хэрэг ажалһаа холуур ошодоггүй гэжэ хотагайхиниинь мэдэхэ. Нүхэр Зайцевай үнгэрһэн сезон соо «Коммунизм» колхозой поли дээрэ ажаллажа зуураа нормын ёһоор үдэрэй 12 гектар таряа хуряахын орондо 25—30 гектар хүрэтэр хуряаһан байна. Энэ колхозой тарианай полинууд уулга ба хада газартай дээрэһээ комбайнаар таряа хуряахада бэрхэтэй юм. Тиибэшье, нүхэр Зайцев сезон соогоо табан зуугаад га таряа хуряажа, дүрбэ мянга гаран центнер ороохо сохёо, 10 процент горючи ба тоһодохо материал алмаа, комбайнаа техническэ һайнаар МТС-тэ тушаагаа. Тэрээнтэй мүрысэһэн комбайнер Сергеев сезон соогоо 497 га таряа хуряажа, мүн лэ үйлэдбэриин бага бэшэ амжалта туйлаа. Энэ хадаа социалистическэ мүрысөөнэй барагдашагүй ехэ хүсэнэй аша үрэ, баян дүй дүршэлтэй болоһон ба хүдөө ажахын орёо оньһон техникые зүбөөр ашаглажа, хүдэлмэриингөө сагые нигтаруулан, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлһэн манай солото механизаторнуудай стахановска ажалай үрэ дүнгүүд болоно.

Иф Михайлович өөрынгөө дүй дүршэлдэ залуу механизаторнуудые һургаха гэжэ оролдодог. Жэшээнь, 1950 ба 1951 онуудай таряа хуряалгын сезондо «Коммунар» комбайнаар «Коммунизм» колхозой поли дээрэ таряа хуряахадань, Иван Зайцев штурвальнаар ажаллаһан байгаа. Иван Зайцевые комбайнер мэргэжэлтэй болгохын түлөө Иф Михайлович бага бэшэ оролдолго гаргажа, комбайн дээрэ һаадгүй ажаллажа шадаха болгоо юм. 1952 ондо МТС-эй дирекци «Сталинец—6» гэжэ шэнэ комбайн жолоодохо эрхэ Иф Михайловичта олгобо. Тиихэдэнь, Иван Зайцев «Коммунар» комбайнаараа ажаллажа, сезон соогоо 350 гектар таряа хуряаһан юм. Энэ жэлдэ Иван Зайцев таряа хуряаха сезонно түсэбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргээ. 1952 ба 1953 онуудай таряа хуряалгын сезондо Иф Михайлович өөрынгөө хүбүүн Павел Ифачиие штурвальнаар ябуулаа.

Мүнөө жэлэй таряа хуряалгын дүүрэхэдэ Иф Михайлович комбайнаа МТС-тэ тушааһанай һүүлээр хэдэн хоног амараад, заһабариин хүдэлмэридэ хабаадахаяа МТС-тээ яаралтай бусаба. МТС-эй директор таряа хуряалгын хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэһэнтэйнь дашарамдуулан, Иф Михайловичые амаршалаад, хаана ямар узелда ажаллахабта гэжэ асууһан байгаа.

—Минии мэргэжэлнүүдые та һайн мэдэнэт. Тиимэһээ танай табиһан лэ газарта үнэн сэхээр ажаллахаб, —гэжэ Зайцев харюусаа һэн.

Энэ үедэ кузнечнэ цехтэ түмэршэ дархан зайлашагүй хэрэгтэй болоод байба. Тиимэ дээрэһээ МТС-эй эрхим түмэршэ дархан, олон мэргэжэлтэй солото механизатор Иф Михайлович Зайцев түмэршэ дарханаар томилогдобо.

Нүхэр Зайцев заһабариин хүдэлмэриин эхилхэһээ хойшо кузнечнэ цехтэ түмэршэ дарханаар ажаллаха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабариие 180—200 процент, эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

—Минии зорилго хадаа захилнуудые удааруулангүй, эрхим шанартайгаар бүтээхэ ёһотойб. Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө хүдэлмэриингөө сагые бүри нигтаруулхаб,—гэжэ Иф Михайлович хөөрэнэ.

Нүхэр Зайцев 1942 оноһоо хойшо КПСС-эй гэшүүн юм. Жэшээтэ ажалайнгаа түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар хэдэн дахин шагнагдаһан байна. Олон мэргэжэлтэй энэ солото механизатор үйлэдбэриин үндэр бүтээсэ жэлһээ жэлдэ туйладаг. Энэ жэлдэ аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадажа, жэшээтэ ажалайнгаа түлөө диплом ба мүнгэн шанда хүртөө.

Өөрынгөө политическэ эрдэмые дээшэлүүлхын түлөө нүхэр Зайцев саг үргэлжэ оролдодог. Мүнөө тэрэ болбол МТС-эйнгээ дэргэдэхи политическэ һургуулида һураха зуураа, үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр ойлгохын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые, мүн тэрэнэй һүүлээр парти ба правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдые тэрэ һайнаар шудаланхай. Нүхэр Зайцевай патриотическа ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, Доодо-Ториин сельсоведэй ажалшад тэрэниие сельсоведэйнгээ депутадаар һунгаһан байна. Нүхэр Зайцев мүн партиин айкомой гэшүүнээр һунгагдаһан байха юм.

Манай ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө МТС-үүдэй үүргые дээшэлүүлхэ, тэдэниие саг үргэлжын механизаторска кадрнуудаар хангаха шухала байһан тухай партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоол соо онсо заагдаһан байха юм. Мүнөө энэ заабаринь бодотоор бэелүүлэгдэн, машинно-тракторна станцинууд саг үргэлжын механизаторска кадрнуудтай болгогдожо, улам бэхижүүлэгдэжэ, шэнэ шэнэ машина зэмсэгүүдээр хангагдажа байна. МТС-үүд хүдөө ажахын үнэхөөрөө материально-техническэ база, тэрэниие улам саашадань хүгжөөхэ гайхамшагта ехэ хүсэн боложо байна.

Энэ үедэ баян дүй дүршэлтэй ба олон мэргэжэлтэй механизаторнууд манай МТС-үүдтэ тон хэрэгтэй гээшэ. Тиимэһээ МТС бүхэн иимэ механизаторнуудай тооё жэлһээ жэлдэ олошоруулха, баян дүй дүршэлыечь бүгэдын шадабари болгохо уялгатай.

Д. Доржиев.

Клубай хүдэлмэри тухай сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ

Һаяхан Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Соведэй сесси дээрэ хүдөөгэй клубай хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ жэлэй 11 һарын турша соо клубай хэһэн хүдэлмэриин тоосоое избач нүхэр И. Колесников хэһэн байна. Энээнһээ урдань хүдэлмэрилһэн избач нүхэр Я. Коноваленко клубта өөдтэй хүдэлмэри ябуулаагүй һэн. Тэрээнэй муугаар хүдэлмэрилдэгые мэдэжэ байбашье, сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Кривошеев ямаршье хэмжээ абаагүй, сесси дээрэ зүбшэн хэлсээгүй байгаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Мүн энээн тухайда депутадууд нүхэд Черных, Павлов гэгшэд хэлэһэн байна.

Сомон доторхи культурна хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай шиидхэбэри сесси баталан абаһан юм. Тэрэ шиидхэбэринь мүнөө хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. Клубынь заһабарилагдажа, үбэлдэ хүсэд бэлэн болоо, тэндэ 1600 гаран түхэригэй ном болон хэрэгсэлнүүд худалдан абтаа.

С. Цыбиков.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Газетэнүүд захигшадта саг соогоо хүргэгдэдэг болобо

Хориин леспромхозой Зүүн-Хуурайн участогай хүдэлмэришэд захиһан газетэнүүдээ саг соогоо абанагүй гэһэн бэшэг манай газетэдэ толилогдоһон байгаа.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодорбо. Захигшадта газетэнүүд ба почтово корреспонденци саг соонь хүргэдэггүй, газетэ захиһан хүнүүдэй мүнгэ үбэршэлжэ байһанай түлөө почтальон Черных хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэжэ, тэрэнэй хэрэг мүрдэлгын органуудта үгтэбэ.

Мүнөө Зүүн-Хуурайн участогай хүдэлмэришэдтэ газетэнүүд ба корреспонденци саг соогоо хүргэгдэдэг болоо гэжэ манай редакцида Хориин аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Рудаков мэдээсэбэ.

„Һурагшадта һаналаа багаар табина“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг соо Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд һурагшад тухайгаа һаналаа багаар табина гэжэ хэлэгдээ һэн.

Манай редакцида Курумканай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Будаевай мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар элирээ. Тус бэшэг аймгүйсэдкомой Гаргинска сомоной Соведэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, дээрэ дурсагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо шиидхэбэри абтаһан байгаа. Сомсоведэй энэ шиидхэбэриие дүүргээгүй байһанай түлөө тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Доржиев аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ шүүмжэлэгдэжэ, тэрээндэ хэмжээ абтаа.

Мүнөө һурагшадай байрын услови һайжараа, эдеэ хоолоор саг соогоо хангагдадаг болоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VIII сесси

Пленарна заседани дээрэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 9. (ТАСС). Корейскэ асуудал тушаа политическэ комитедэй олонхидоор эбтаһан, Бразилиин ба Индиин делегацинуудай резолюциин хамтын проект ООН-эй Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэр үдэрэй пленарна заседани дээрэ табигдаба. Генеральна Ассамблейн VIII сессиин хүдэлмэриие таһалха гэжэ Генеральна Ассамблейн тогтоохые, ООН-эй «олонхи гэшүүдэй зүбшөөл» абаха условитойгоор корейскэ асуудал хаража үзэхын тула сессиин хүдэлмэриие һэргээхэ гэжэ Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ дурадхахые энэ проект соо хараалагдана.

Польшын делегаци резолюциин энэ проектдэ заһабари оруулба. ООН-эй «гэшүүдэй олонхидой зүбшөөлтэйгөөр» VIII сессиин хүдэлмэриие Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын һэргээхэ гэһэн үгэнүүдые проектын текстһээ гаргаха гэжэ тус резолюци соонь дурадхагдана. Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын эрхые хизаарлаха гэһэн энэ услови хадаа корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэхын тула сессиин хүдэлмэри һэргээхэ ябадалдань тэрээндэ түбэг ушаруулжа болохо юм гэжэ Польшын түлөөлэгшэ М. Нашковский хэлэбэ.

Генеральна Ассамблейн VIII сессиин хүдэлмэридэ забһарлалга болоһон тухай асуудалые политическэ комитедтэ зүбшэн хэлсэхэ үедэ зарим делегадууд хадаа Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүдтэ ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдожо байна гэжэ зааба. Энэ баримтада СССР-эй түлөөлэгшэ А. Я. Вышинский делегадуудай анхарал хандуулба.

Генеральна Ассамблейн тусхай документ болгогдон делегацинуудай хоорондо тараагдаһан, Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лайн телеграммашье Паньмыньчжоньдо болоһон хэлсээнүүдтэ тохёолдоһон тон бэрхэтэй байдал тухай гэршэлнэ. Тэрэ телеграмма соогоо Чжоу Энь-лай хадаа мүнөө үедэ Корейдэхи байдалай туйлдаа хүрэһэн ябадалда Генеральна Ассамблейн анхарал хандуулна. Чжоу Энь-лайн мэдээсэһэнэй ёһоор, корейско-хитадай тала хадаа эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй ёһоор энэ хүдэлмэридэ эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй ёһоор үгтэһэн бүхы 90 үдэрэй оройдоо долоон үдэрэй турша доторынь сэрэгэй пленэйхидэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Ойлгууламжын хөөрэлдөөе таба дахинаа зогсоохо баатай болоһон сагһаа хойшо 20 үдэр үнгэрөө. Тиин эдэ хөөрэлдөөнүүд мүнөө хүрэтэр һэргээгдээгүй. Тиимэһээ сэрэгэй пленэйхидые нютагтань бусааха тухай хэлсээн ехээр эбдэгдэбэ. Политическэ конференци зарлаха тухай асуудалда зорюулагдаһан Паньмыньчжоньдохи хэлсээндэ ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдобо гэжэ А. Я. Вышинскиин тэмдэглэһэниие Чжоу Энь-лай тэрэшэлэн заана. Политическэ конференциие зарлаха тухай хэлсээ туйлалга зорюута удааруулагдажа байна.

Мүнөө Генеральна Ассамблей дээрэ корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ, байдалые миил муудуулха, амжалтада хүргэжэ шадахагүй, мүн Паньмыньчжоньдохи хэлсээнэй хэрэгтэ һаад хэжэ болохо юм гэжэ политическэ комитедтэ зарим делегадууд баталан хэлээ гээд А. Я. Вышинский үгэеэ үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Элдэб һаадуудай хэгдэжэ байбашье, Паньмыньчжоньдохи зүблөөнүүд дээрэ корейско-хитадай тала хадаа Корея тушаа политическэ конференци зарлаха ябадалда хамаатай асуудалнуудаар хэлсээ туйлахын тулада үгаа ехэ оролдолго гаргана гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ. Гэбэшье, эблэрэлгэ тухай хэлсээе эбдэжэ байгаа нүгөө тала тушаа энээниие хэлэжэ болохогүй байна. Лисынмановска, чанкайшистска агентура хитадай ба корейскэ сэрэгэй пленэйхидэй дунда хэгдэхэ ойлгууламжын хүдэлмэриие элдэб янзын хууран мэхэлэлгын ба хуули буса ябуулгануудаар саг үргэлжэ таһалдуулна.

А. Я. Вышинский хадаа американска командованиин хинадаг территориһоо Тонжаннидахи сэрэгэй пленэйхидэй лагерьта нэбтэрэн орохые һэдэһэн лисынмановска нюуса агентһаа репатриацилгын комиссиин буляан абаһан бэшэг тухай һануулба. Лагерьнуудта ойлгууламжын хүдэлмэриие таһалдуулха ба нютагтаа бусахые хүсэһэн пленнэ кореецүүд болон хитадуудые үгы хэхэ шухала байһан тухай урда корейскэ полициин, мүн гоминдановска «посольство» гэдэгэй заабаринууд тус бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

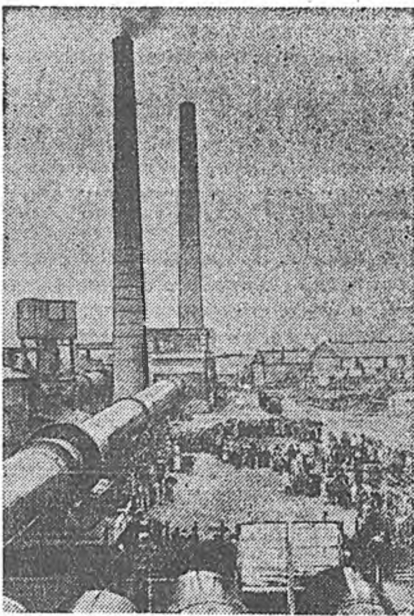
А. Я. Вышинский хадаа хэлсээнүүдые удааруулха гэһэн американска талын һэдэлгэдэ анхаралые тэрэшэлэн хандуулба. Корейскэ асуудал зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлхын тула VIII сесси зарлаха арга боломжые ехээр хүнгэдхэхэ гэжэ үнэхөөр оролдоо һаа, мүн хэрэгые түбэгтэй болгохогүй гэжэ бодоо һаа, «организациин олонхи гэшүүдэй зүбшөөлтэйгөөр» гэһэн резолюциин проектын хоёрдохи пунктда байһан үгэнүүд зайлуулагдаха ёһотой.

Мүнөө Генеральна Ассамблей дээрэ корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ СССР-эй делегациин баалаагүй һаа, тус делегаци энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ шухала болоһон ушарта Генеральна Ассамблейн VIII сессиин ямаршье ушарта һэргээгдэхэ ёһотой байһаниие баримта болгоно гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ түгэсхэлдөө мэдүүлбэ. ООН-эй хүдэлмэриие һэргээлгэ эгээн ехэ хэмжээгээр хүнгэдхэгдэхэ ёһотой. Энэ зорилгоор, тэрэнэй эрхые хизаарладаг условигүйгөөр VIII сессиин хүдэлмэриие һэргээн ябуулха эрхэ Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэдэ үгэхэ шухала байна.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн Индиин түлөөлэгшэ Менон хадаа Корейдэ хүндэ байдал тохёолдоо гэһэн А. Я. Вышинскиин һаналые зүбшөөбэ. Сэрэгэй пленэйхидые репатриацилха тухай асуудалаар «тулгардалга бии болоо» гэжэ тэмдэглэбэ.

Голосовани боложо, Ассамблейн олонхид резолюциин хамтын проектдэ оруулагдаһан польско заһабариие буруушааба. СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд энэ заһабариин түлөө голосовалаа. Афганистанай, Бирмын, Саудовско Арабиин, Сириин, Йеменэй түлөөлэгшэд голосованиин үедэ һаналаа бариба.

СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин түлөөлэгшэд резолюциин хамтын проектые голосовалха үедэ һаналаа бариба.

Венгерскэ арадай республика дотор барилгын материалнуудые ехээр үйлэдбэрилгэдэ онсо анхарал хандуулагдана. Һаяхан Лабатланска цементын заводто шэнэ клинкернэ пеэшэн ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэнэй барилга болзорһоо 2 һара урид дүүргэгдэбэ. Шэнэ пеэшэн хадаа Венгриин цементнэ промышленностиин эгээн хүсэтэй пеэшэн мүн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лабатланска цементнэ заводой клинкернэ пеэшэн.

ТАСС-эй фотохронико.

СССР ошоһон тухайгаа корейскэ делегациин гэшүүд хөөрэнэ

ПХЕНЬЯН, декабриин 10. (ТАСС). СССР-тэй культурна холбооной корейскэ обществын (КОКС) делегациин гэшүүд ВОКС-ын уряалаар Советскэ союз ошоод ерэһэнэйнгээ һүүлээр корейскэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэй үсэгэлдэр Пхеньянда уулзаба.

Журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө, делегациин гэшүүд Советскэ Союзай городуудаар ябаһан, заводууд, фабриканууд, колхозууд ба һургуулинуудта ошоһон тухайгаа хөөрэбэ. Тэдэнэр ороной экономическа ажабайдалай бүхы һалбаринуудта советскэ арадай туйлаһан туйлай ехэ амжалтанууд тухай хэлэбэ.

Урда Хамген провинциин КОКС-ын комитедэй түрүүлэгшэ Чу Чуп Вон, КОКС-ын издательствын хүдэлмэрилэгшэ Цой Бон Гю ба делегациин бусад гэшүүд национальна культурые хүгжөөхэ талаар советскэ арадай туйлаһан асари ехэ амжалтанууд тухай хэлэбэ.

Хитадай транспортын хүгжэлтэ

ПЕКИН, декабриин 9. (ТАСС). «Шэньянжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй дүрбэн жэлэй турша дотор Хитадта 1470 гаран километр түмэр замай шэнэ магистральнууд баригдаба. Мүнөө ороной түмэр замай сетиин утань бүхы дээрээ 24.230 гаран километр болоно. Мүнөө үедэ 600 гаран километр ута түмэр замай шэнэ хэдэн линии баригдана.

Хитадта шоссейнэ барилта улам ехэ далайсатай болоно. Энэ жэлдэ 28 шоссейнэ харгы баригдажа байна. Мүнөө барилгын хүдэлмэри 5 мянга гаран километр газарта хэгдэнэ.

Гол мүрэнэй ба далайн суднаар ябалгые һайжаруулха зорилгоор ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Гол мүрэнүүдэй һаба сэбэрлэгдэнэ, Янцзы, Чуаньцзань, Даляньха ба бусад мүрэнүүдтэ гэрэлэй сигнализацилга түхеэрэгдэбэ. Хитадай далайн эрье дээрэ Тяньцзиниин дэргэдэ Сииньган порт, Урда Хитадта Хуанпу порт баригдажа байна.

Хитад арадай ажабайдалда агаарай гражданска флот улам ехэ үүргэ дүүргэнэ. Ороной столица—Пекин ороной томо городуудтай авиационно лининүүдээр холбоотой юм.

Германо-чехословацка хани харилсаан

БЕРЛИН, декабриин 9. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Чехословакиин ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи культурна хани харилсаан тухай хэлсээнэй протокол декабриин 7-до ГДР-дэ баталагдаа. Германо-чехословацка холимол комиссиин хэлсээнүүд протокол баталалгын урда тээ хани барисаанай оршон байдалда хэгдэбэ.

Протоколые баталалга хадаа Чехословакиин ба Германска Демократическа Республикын хоорондохи хани барисаата харилсаануудые саашадань бэхижүүлгэдэ туһалха байна гэжэ мэдээсэл соонь тэмдэглэгдэнэ.

Президент Эйзенхауэрэй хэлэһэн үгэ

ООН-эй Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 9. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдын һүүлээр президент Эйзенхауэр Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Президент Эйзенхауэр үгынгөө эхиндэ игэжэ мэдүүлбэ: «Зарим талаараа шэнэ хэлэн дээрэ—сэрэгэй албанда өөрынгөө наһанай эхэнхи хубиие үнгэргэхэдөө, хэзээдэшье хэрэглэхэгүй гэжэ бодоһон хэлэн дээрэ мүнөөдэр хэлэхэ уялгатай байнаб гэжэ өөрыгөө тоолоноб.

Энэ шэнэ хэлэн хадаа — атомна дайнай хэлэн мүн».

«Атомна саг үе,—гэжэ Эйзенхауэр үгэеэ үргэлжэлүүлбэ, — угаа түргэнөөр урагшаа ябажа байна. Дэлхэйн гражданин бүхэн манда бултандамнай асари ехэ удхашанартай энэ хүгжэлтын шэнжэ тухай сасуудхагдаһан хэмжээгээршье ойлгожо мэдэхэ ёһотой юм. Хэрбээ дэлхэйн арадууд эб найрамдалые ухаан бодолтойгоор бэдэрхые хүсөө һаа, тэдэнэр мүнөө үеын ажабайдалай шухала баримтануудые мэдэлгээр зэбсэглэгдэһэн байха ёһотой».

1945 оной июлиин 16-да Холбоото Штадууд «дэлхэй дээрэ түрүүшын атомна тэһэлэлгэ» хэһэн юм гэжэ Эйзенхауэр һануулба. Тэрэ сагһаа хойшо «атомна хүсэнэй нюуса» гансахан Холбоото Штадуудта мэдээжэ байхаяа болибо. Тэрэнь Великобританида ба Канадада мэдээжэ байхаһаа гадна, «энэ нюуса тэрэшэлэн Советскэ Союзда» мэдээжэ болоо гэжэ Эйзенхауэр тэмдэглэбэ.

«Һүүлэй жэлнүүдтэ атомна зэбсэгжэлгэ байгуулхын тула үргэн ехэ ресурснуудые хэрэглэһэн тухайгаа, — гэжэ США-гэй президент мэдүүлбэ, — Советскэ Союз манда мэдээсэбэ. Энэ үедэ Советскэ Союз хадаа термоядерна реакцинуудай үндэһөөр дэлбэрдэг зэбсэгые нэгэ ушарта оруулалсаад, хэдэн олон атомна зэбсэгүүдые дэлбэлһэн байна. «Атомна энергитэй байха монополи гэжэ нэрлэгдэдэг зүйлые урдада Холбоото Штадууд гартаа барижа байһан юм һаа, энэ монополи хэдэн жэлэй урда тээ байхаяа болёо» гэжэ Эйзенхауэр мэдэрбэ.

Дэлхэйдэ «атомна хоёр колосс» байдаг юм гэжэ мэдүүлээд, Эйзенхауэр США-гэй сэрэгэй хүсэ шадалые шэнжэлэн харуулба. Тиихэдээ, США «агрессорһээ» өөрыгөө хамгаалха зорилгоор лэ өөрынгөө атомна хүсэ шадалые байгуулһан хэбэртэйгээр баталан хэлэбэ.

«Холбоото Штадуудта атомна добтолго» хэхэ «агрессорэй» нэрээр хэлэ хэдэн заналта хэжэ, Эйзенхауэр хадаа «энээгээр зогсохо гээшэ айн һалганжа байгаа дэлхэйдэ удаан саг соо атомна хоёр колосс бэе бэеэ муухайгаар хаража байха юм гэһэн найдамгүй тобшололые гэршэлхэ гэһэн удхатай болохо байгаа», тэрэ хадаа «цивилизациин үгы хэгдэхэ магадгүй байһаниие найдамгүйгөөр мэдэрхэ» гэһэн удхатай байха байгаа гэжэ хэлэбэ.

США «һандаргахые бэшэ, харин зохёон байгуулхые» хүсэнэ гэжэ Эйзенхауэр саашаа мэдүүлбэ...

«конференциин столһоо маниие зайсана гэжэ хэншье хэлэжэ шадахагүй» гээд Эйзенхауэр хэлэбэ.

«Холбоото Штадууд, Великобритани ба Франци Советскэ Союзтай уулзаха тухай хэлсээ түргөөр туйлаба гэжэ манай хамтын бермудска коммюникеһээ танда мэдээжэ болоо» гэжэ Эйзенхауэр үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

«Уласхоорондын түгшүүрилые һулаpуулха гансахан зүб зам—эб найрамдал туйлалгада зорюулагдаһан тодорхой дүнгүүдые энэ зүблөөнэй асархые» Холбоото Штадуудай правительство хүсэнэ.

Үгэеэ үргэлжэлүүлэн, Эйзенхауэр хадаа 1953 оной ноябриин 18-да Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн абаһан резолюциие дурдаба. «Буу зэбсэгүүдые хуряаха комисси хадаа гол түлэб хамаадаха гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн подкомитет байгуулха асуудал шудалха ёһотой, тиихэдээ тус подкомитет асуудалые зохистойгоор шиидхэхэ арга юрын гуримаар олохые оролдохо ба иимэ шиидхэлгэ тушаа өөрынгөө элидхэлые Генеральна Ассамблейдэ ба Аюулгүйн Советдэ 1954 оной сентябриин 1-һээ оройтонгүйгөөр табиха ёһотой» гэжэ тус резолюци соо дурадхагдана.

«ООН-эй Генеральна Ассамблейн дурадхалые хараадаа абажа, Холбоото Штадууд гол түлэб хамаадаха» бусад оронуудай түлөөлэгшэдтэй дары нюусаар уулзажа, «яаралтайгаар атомна зэбсэгжэлгын проблемые «зохистойгоор шиидхэхэ» арга олохоор бэлэн байна» гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ.

«Эдэ нюуса гү, али дипломатическа хэлсээнүүдтэ» США «шэнэ концепци» оруулха юм гэжэ Эйзенхауэр хэлэбэ.

«Гол түлэб хамаата правительствонууд... өөһэдынгөө нормальна уранай ба бутардаг материалнуудай запасуудһаа ямар нэгэн хубиинь атомна энерги тушаа уласхоорондын органдо үгэжэ мүнөө дары эхилхэ ба хойшодоо хамтадаа үгэжэ үргэлжэлхэ шухала» гэжэ Эйзенхауэр дурадхаба. Иимэ орган Нэгэдэмэл Нацануудай туг доро байгуулагдаха гэжэ найданабди.

Вкладуудай тэнсүүри, процедура ба бусад детальнууд дээрэ минии дурдаһан «нюуса хэлсээнэй» үедэ тодорхойлогдохо байна.

Эльгээгдэхэ бутардаг ба бусад материалнуудые суглуулхын, хадагалхын ба хамгаалхын түлөө харюусалгые атомна энерги тушаа органдо даалгажа болохо байгаа.

Атомна энерги тушаа энэ органой бүри шухала зорилго хадаа хүн түрэлтэнэй амгалан ажабайдалда зорюулан эдэ бутардаг материалнуудые абаха методүүдые зохёохо ябадал болоно...

«Гол түлэб хамаадаха» бусад оронуудтай хамтадаа, Холбоото Штадууд атомна энергиие амгалан ёһоор хэрэглэлгэ түргэдхэжэ болохо түсэбүүдые бэелүүлхээр бэлэн байна.

«Гол түлэб хамаадаха» гүрэнүүдэй тоодо Советскэ Союзай оролсохо ёһотой байһаниинь лабтай.

Өөрынгөө дурадхалай болюу һайн байһан тухай хэлэхэ зуураа, Эйзенхауэр «уласхоорондын инспекциин ба хиналтын бүрин зохистой системые байгуулха гэһэн ямаршье һэдэлгын хэгдэхэдэ бэе бэедээ һэжэглэдэг ба түбэгшөөдэг» тухай хэлэбэ.

Энэ дурадхалай үндэһөөр, Холбоото Штадууд «хүсые харуулхаһаа гадна, мүн эб найрамдал тээшэ эрмэлзэлгэ ба эб найрамдалда найдалгые харуулха юм» гэжэ Эйзенхауэр түгэсхэлдөө мэдүүлбэ. Гэбэшье, өөрынгөө үгэ соо президент атомна зэбсэг хорихо тухай асуудалда өөрынгөө хандалгые мэдүүлээгүй.

Паньмыньчжоньдохи зүблөөн дээрэ

ПЕКИН, декабриин 9. (ТАСС). Политическэ конференциие зарлалгада зорюулагдаһан, зүблөөндэ хабаадагшадай 19-дэхи заседани декабриин 8-да болоо гэжэ Синьхуа агентствын кэсонско корреспондент мэдээсэнэ. Американска түлөөлэгшэ Дин хадаа политическэ конференцидэ нейтральна оронуудай хабаадалгада хамаатай гол асуудалаар урдынгаа хараа бодолые баримталжа үргэлжэлөөд, 17 пунктһаа бүридэһэн «эсэсэй дурадхал» гэдэгые оруулба. Американска шэнэ дурадхалда шэнэ юушье байгаагүй ушарһаа, корейско-хитадай тала тэрэниие эрид буруушааба. Тиимэ болохолоороо, американска талын баримталһан хараа бодолой үндэһөөр, мүнөөдэр заседани дээрэ ямаршье амжалта туйлагдаагүй.

Нютагтаа бусажа ерэһэн корейскэ пленэйхид американецуудай гэмтэ хэрэгүүдые элирүүлнэ

ПЕКИН, декабриин 10. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо нигэжэ дамжуулба:

Нютагтаа бусажа ерэһэн корейскэ сэрэгэй пленэйхидэй һая мэдээсэһэнэй ёһоор, Тонжанни лагериин американска агентнууд декабриин 23-най һүүлээр лагерьһаа пленэйхидэй «зугадалга» эмхидхэхын тулада «тусхай штурмовой отрядуудта» сэрэгэй пленэйхидые элсүүлнэ. Энэнь американска талын захиралтаар хэгдэнэ.

Бусажа ерэһэн сэрэгэй пленэйхидэй хэлэһэнэй ёһоор, лисынмановска ба чанкайшистска агентнууд хуули буса ябуулгануудые хэхэ тухай захиралта американецуудһаа абажа үргэлжэлһөөр. Ноябриин 13-да репатриацилга тушаа нейтральна комисси болбол гэмтэ хэрэгүүдые зогсоохо зорилгоор дары хэмжээнүүдые абаха гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай командованиһаа эриһэн байгаа.

Французска арад франко-советскэ договорой 9 жэлэй ойе тэмдэглэнэ

ПАРИЖ, декабриин 10. (ТАСС). Союз ба харилсан туһалалсалга тухай франко-советскэ договорой баталагдаһаар 9 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ. Франциин уласхоорондын мүнөөнэй оршон байдалда французска арад өөрынгөө ороной национальна бэеэ даанхай байдалые һэргээн байгуулха, мүн германска милитаризмые һэргээлгын политикаар шалтагаалан Францида тохёолдоһон аюул зайлуулха арга мүн гэжэ энэ договорые харана.

Французска арад энэ үдэрые үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. «Франци—СССР» ассоциациин үүсхэлээр, Советскэ Союзтай дүтэ бололсохын түлөө, франко-советскэ договорые Франциин гадаадын политикын үндэһэ болгохо гэһэн программа бэелүүлхын түлөө кампани мүнөө бүхы Франци дотор хэгдэжэ байна.

Экономическа ба культурна талаар СССР-эй туйлалтануудта зорюулагдаһан 600 гаран суглаанууд ба митингнүүд болобо. Договорой 9 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай суглаан Парижда декабриин 14-нэй воскресеньедэ зарлагдаха байна.

Мүнөөдэр «Юманите» газетэ франко-советскэ договорой 9 жэлэй ойдо зорюулан Французска Коммунистическэ партиин политбюрогой гэшүүн Этьен Фажоной бэшэһэн түрүү бэшэг толилбо.

ИРАНДАХИ БАЙДАЛ

ТЕГЕРАН, декабриин 10. (ТАСС). «Кейхан» ба «Эттелаат» газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 8 ба 9-дэ тегеранска университедэй студентнүүд Иранай ба Англиин хоорондо дипломатическа харилсаануудай һэргээгдэһэн ябадалда эсэргүү протестын тэмдэг болгон, занятидаа ерээгүй. Эдэ үдэрнүүдтэ тегеранска дунда һургуулинуудта демонстрацинууд болоо.

Правительствын шиидхэбэреэр, Джехр ба Фес городуудта сэрэгэй байдал 3 һараар соносхогдобо.

Ц. ДОНДОКОВА

Улан-Үдын педучилищиин студентка

Сагаан хуһан

Үхэригэй һургуулиин
дэргэдэхи сад соо харахада,
Үнгын модод соо
гансахан хуһан ургадаг,
Ехэ гоёор
жэжэ набшаһануудынь
иогооролдон,
Ерэһэн лэ хүниие
һайндэрэйхеэр угтадаг.
Хүдэлмэриин һүүлээр гү, али
амаралтын үдэр
Хүдөөгэй залуушуул
суглардаг заншалтай.
«Хүхюун зантай
хүн һэн даа» гэлдэн,
Хуһанай ойро
багшаяа дурдадаг агшал,
Забдатай үедөө
һурагшадтай хамта
ерэжэ,
Залхуурангүйгөөр тэрэ
хуһаханиие
уһалалсадаг.
Һаглагархан мүшэрнүүд
улам бүри һэргэжэ,
Һалхинда хүдэлэн,
урматай һаршаганан байдаг
...Дүшэдэхи он.
Нэгэтэ урогой һүүлээр һэн.
Дүлзэн Гомбоевич
һурагшадаа суглуулжа,
Хуһанай сагдуул
һуулгаха зуураа хэлээ һэн:
«Хубитайл һаа
садаймнай
шэмэг болуужан...»
Аюулта дайн соо
Эхэ оронойнгоо түлөө
Ами наһаяа
үгэһэн багшаяа
мартангүй,
Саг үргэлжэ
дүрыень хадагалхабди
зүрхэндөө.
Сагаан хуһан
хэзээш үмхиржэ унахагүй!

Политехническэ һуралсал бэелүүлэгдэнэ

Бичүрын дунда һургуулида поли-техническэ һуралсал муу бэшэз бэелүүлэгдэнэ. Мүнөө физикын, хи-миин, естествознаниин, математи-кын багшанар советскэ һургуули урда табигдаһан шэнэ зорилгонуу-тай тааралдуулан занятинууда һуралсалай кабинедүүдтэ, круж-гуудта, һургуули шадарай турша-гын участогуудта практикатай ни-та холбоотойгоор үнгэргэдэг боло

Физикын багша нүхэр Кулишо занятияа илангаяа һайнаар үнгэ гэнэ. Уроттоо харуулан ойлгуул зүйлнүүдые хэрэглэхэһээ гадна, үй-лэдбэриин предприятинуудта эк-курсаар ошожо, физикын хуул ёһонуудай хайшан гэжэ техникэ хэрэглэдэг тухай һурагшадта һай-наар ойлгуулна.

Биологическа, физическэ кабин-дүүд энэ жэлдэ нээгдээд, тэндэ ш-нэ приборнууд абтаһан байн Һургуулида химиин, физикын, мат-матикын кружогууд хүдэлмэрилж һурагшад гараһан материалнууда тэндэ дабтана. Мүн тус кружогуу-та ородой агууехэ эрдэмтэ М. Ломоносов тухай, механикын талаа советскэ эрдэмтэдэй хэһэн хүдэлм-ринүүд тухай, мүн бусад темэнү дээр лекцинүүд уншагдана. Гадна гэртээ элдэб приборнуудые хэ даалгабаринууд һурагшадта үгтэд юм.

Эдэ бүгэдэ һурагшадай үзэһэ материалаа бүхөөр, һайнаар ойлго абаха хэрэгтэнь ехэхэн нүлөө үзүү дэг байна.

А. Корытов.

Тобшо һонинууд

★ **Зүгы үсхэбэрилгэ.** Манай республика дотор зүгы үсхэбэри дэг колхозуудай тоо жэл ерэ тудам олошорно. 1937 онтой сасуу хада 1953 ондо зүгы үсхэбэрил 310 процентээр ургаа.

Жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Хо-риин аймагай промкомбинадай ко-лектив валовой продукци гаргал-гаар жэлэйнгээ түсэб дүүргэб Теэд энэ коллектив жэлэй эсэс бо-лотор түсэбһөө гадуур 80 мянга түхэригэй продукци угэхэ гэж шиидээд, эмхитэй һайнаар хүдэ-мэрилжэ байна.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни. сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00700. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.